

ПОЛИТИКИН

Немачка 5.80 DEM, Швајцарска 5.00 CHF, Аустрија
40.00 ATS, Шведска 28.00 SEK, Македонија 65.00 DEN,
Словенија 250 SIT, Русија 3.50 USD, Хрватска 12.00
HRK, БиХ 2.00 KM, Грчка 750 GRD, 2.00 ЦГ DEM

ISSN 0032-339-x

9 770032 339010

ЗАБАВНИК

29. 6. 2001. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LXIII • ЦЕНА 40 ДИНАРА • БРОЈ 2577

СТРИП

ГОСПОДАРИ ПАТА

U sledećem broju Zabavnika
očekuje Vas
Nesquik poklon
iznenađenje!

За све од 7 го 107

ПОРТУГАЛЦИ СЕ МЕЂУСОБНО УДЯРЈУ

ПЛАСТИЧНИМ ЧЕКИКИМА ПО ГЛАВИ ДОК ЧЕПЕ НОГИ ЈЕДУ СЯРДИНЕ НА СЛАВЉУ У ЧЯСТ СВЕТОГ ЖОАОА.

18,5 МЕТАРА НОШЕНА ТОРНАДОМ

ЈЕДНА ЖЕНА ИЗ ЕЛДОРАДА У КАНАДСУ, КРОЗ ЧИЈУ КУЋУ ЈЕ ПРОХУЈАО ОВАЈ ОЛУЖНИ ВЕТАР 1. ЈУНА 1950. ГОДИНЕ, НЕПОВРЕЂЕНА СЕ СПУСТИЛА ПОРЕД ГРАМОФОНА СА КОГА СЕ ЧУЛА ПЕСМА „ОЛУЖНО ВРЕМЕ“.

ТРИ ДАНА НА НЕИСПРАВНОМ СКУТЕРУ

ПЛУТАО ЈЕ ПОРЕД ОБАЛЕ ФОРТ ЛОДЕРДЕЈЛ У ФЛОРИДИ ДЕЈЛ ЦИМЕНТИ ИЗ ТРОЈА, ДРЖАВА МИЧИГЕН.

●●● Италија има 60.225 ресторана, дакле, један ресторан на 957 особа. Просечна величина, односно површина италијанског ресторана износи 128 квадратних метара ■

●●● ко пуши цигарете у раној младости, има четири пута веће изгледе да одрасте у депресивног човека. То је закључак великог истраживања које је обављено

на Дечјој клиници у Синсинатију (САД) међу младима који су се одали овом пороку ■

●●● мачке чија је длака шарена, у три боје (бело-црно-наранџасто), увек су женке. Мужјаци могу имати једнобојну или двобојну длаку, али никада у поменутој комбинацији. Разлог је генетска грађа женки мачке ■

●●● колико има воде на нашој планети? Отприлике 1260 милијарди милијарда литара! Али, само три одсто укупне воде на Земљи је слатка вода ■

●●● најудаљеније дело људских руку налази се на 12 милијарди и 43 милиона километара далеко од Земље. Реч је о свемирској сонди „Војаџер“ ■

●●● међу домаћим животињама живина је најраспрострањенија: сматра се да на Земљи постоји око 7 милијарди кокошака, пилића, петлова... Овце су на другом месту (милијарда и 100 милиона), а следе свиње – 800 милиона ■

●●● у старој Кини још хиљадама година пре наше ере одржаване су утакмице у игри лоптом која подсећа на данашњи фудбал. Биле су пропраћене опкладама које су се често завршавале грубим нападима на вођу губитничке екипе ■

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

УХ! БАШ САМ СЕ НАРАДИЛА, АЛ'
НЕ ЖАЛИМ! КУФА БЛИСТА!
СВЕ ЈЕ
ЧИСТО...

ЈЕСТЕ!

...ИЗУЗЕВ
ЊЕГА!

СМЕСТА ИЗБАЦИ ТУ БУВАРУ
НАПОЛЈЕ!

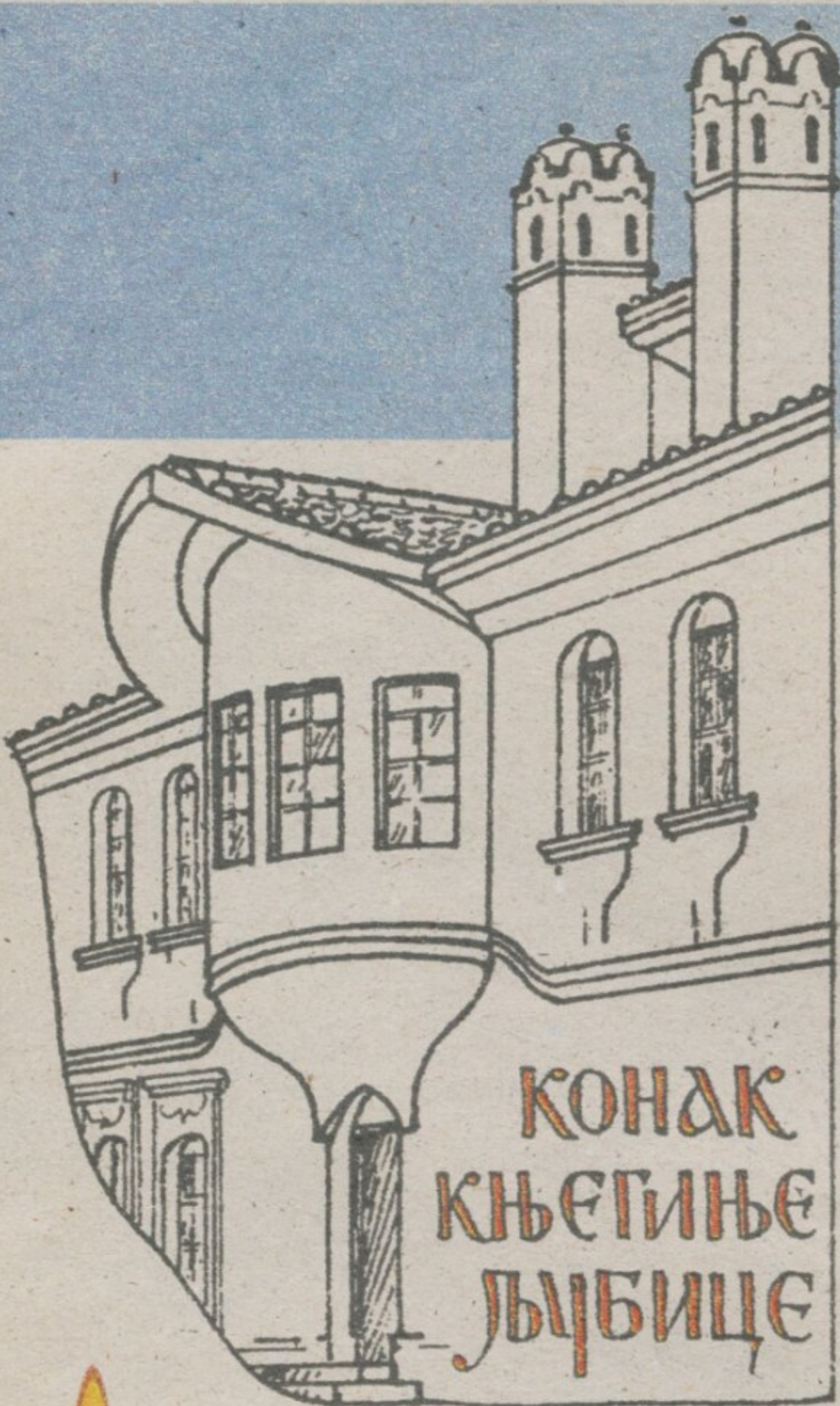

DIK BROWNE

© Long Fictional Syndicate, Inc. All rights reserved.

БАШ ТИ
ХВАЛА!

ДВОР С ПОГЛЕДОМ У ИНОСТРАН

Сазидати конак кнегињи
Љубици и синовима и
прогласити га двором,
то је личило само
на Милоша

Склопивши 25. октобра 1815. године споразум с Марашли Али-пашом, саскером румелијским и новим београдским везиром, кнез Милош и остале вође практично су окончале Други српски устанак. Обе стране добиле су оно што су тражиле: Турци признавање власти у Београдском пашалуку, а Срби самоуправу која је, као свој највиши орган, имала Народну канцеларију. За њено седиште одређен је Београд. Августа 1830. године Порта је донела Хатишериф којим се београдска варош уступа Србима.

И мада је овај документ, на запрепашћење Турака, предвиђао њихово исељавање из вароши, то још није значило да се Цариград баш сасвим одрекао Београда. Задржао је тврђаву и унутар ње пашин конак из кога се помно пратило деловање српског кнеза. Милошев заједнички живот с кнегињом Љубицом, која му се убиством његове милошнице Петрије 1819. године грдно замерила, сводио се на повремене сусрете. Нису боравили у истој кући.

И, Милош је нашао решење. Одлучио је, по речима Љубице Крстић-Поповац, вишег кустоса Музеја града, да

прекопута такозваног Господарског конака – који је 1818. године саградио на месту некадашње Митрополије а на свом имању – сагради конак за кнегињу Љубицу и децу који би служио и као двор.

Послове око изградње поверио је свом званичном архитекти, хаџи-неимару Николи Живковићу. По његовој замисли, конак је грађен у облику правоугаоника величине 28x18 метара с кровом на четири воде и осмостраним ку-

бетом које га надвисује. Имајући то у виду, не чуди што је у априлу 1830. године тражио да му се одобри набавка 250 ока кучине за справљање малтера.

Конак је грађен у духу балканске архитектуре. И мада се на њему види утицај истока, има детаља који су рађени у складу са тадашњим европским схватањима. Она се пре свега огледају у пиластрима, лучним завршецима и шамбранима на прозорима, профилисаним плафонима са заобљеним прелазима уз зидове, вратима са шамбранима и венци-

ма. Посебну лепоту конаку дају полукружни еркери диванхана.

Дом у који је требало да се усели кнегиња са кнежевићима Миланом и Михаилом гледао је

према Сави. Са те стране биле су и највеће собе, диванхане и два широ-

Данашњи главни улаз у Конак некад је служио као одаклија

ИСТВА

ка улаза. Данашњи улаз служио је као оцаклија. Упркос томе, многе високе званице служиле су се баш њиме.

Стари живот у новом дому

Ослањајући се приликом градње на сопствено знање и искуство, кнежев архитекта ипак је често тражио господарево мишљење. А како је кнез Милош ретко боравио у Београду, морао је с њим да се дописује. Тако га у једном писму обавештава да је успео столу-

ра који ће направити четвора врата са первазима и лакирати их, а десет других без перваза и лакирања. Међутим, кад су биле у питању браве за „горњи бој“, хаџи-Никола је захтевао да му Милош одговори да ли може да узме жуте, какве су се у то време наручивале у Грацу.

С обзиром на велики простор који је зими требало грејати, предвиђено је осам димњака. Само годину дана по усељењу, 1831. године, кнегиња је писала кнезу да се из њих дими по кући и да то треба поправити.

Од некадашњег купатила остао је сачуван лежај од мермерних плоча. Каде није било, а кнегиња се купала поливајући се водом. Тако је, уосталом, навикла и у осталим конацима у којима је живела.

Стари начин живота задржала је и у Новом конаку, како је ово здање најпре названо. По опису Сретена Поповића, унутрашњост је изгледала овако: „Код кнегиње, по старинском још обичају, соба је сва застрта ћилимима, а наоколо око дуварева ниски миндерлуци с јастуцима, а у два кута од собних зидова био је

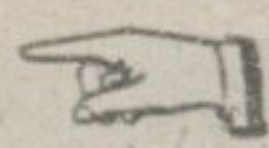
Илустровао Живојин Ковачевић

миндерлук мало узвишенији, а она је обично на једном од тих миндерлука седела, а они који би код ње долазили поседали би на оне ниже миндерлуке.“ У тој соби није било ни стола ни столица. Изнад миндерлука биле су полице, а на њима поређано разно воће.

За неке собе намештај је допремљен из „Јевропе“. Од њега ништа није сачувано, као ни од оног старинског, изузев једне софре за коју се сматра да је служила кнежевићима.

Спавало се на поду, а

душеци и покривачи пре-

 ко дана су се склањали у долапе.

Безуспешна посета

Будући да јој је муж био штедљив, и кнегиња се трудила да буде таква. Одевала се скромно. Често је на Милошев захтев поставу са старе стављала на нову одећу. Накит није носила. Исто је очекивала од госпођа које су биле нижег положаја од ње. Колико се у кући штедело, види се и из податка професора др Радоша Љушића да је Михаило често носио преправљену одећу старијег брата.

Оно на чему се није шкртарило било је образовање деце. Али, упркос труду и кнеза и кнегиње, оно није било баш на висини владарске породице. Најстарија кћи Петрија једва да је била писмена, а млађа, Јелисавета, ишла је у основну школу у Крагујевцу. Што се тиче Милана и Михаила, они су похађали дворску школу у Пожаревцу (основану због њих), а кад је конак у Београду завршен - у Београдску гимназију, и то две године, све док није укинута, а онда су се вратили у Пожаревац. Овај податак указује на то да кнегиња, по изградњи београдског конака, није стално у њему боравила. И даље се често селила. Дали су њој самој те селидбе сметале не зна се поуздано, али се из не-

ких писама кнезу види да јој то није било право због синова. Нису могли негде да се скрасе и посвете се учењу.

Сва деца кнегиње Љубице била су нежног здравља и често болесна. Четворо је рано умрло! Веома болешљив био је и престолонаследник Милан, тако да је 1873. године добио туберкулозу. Како лечење београдских лекара није помогло, мајка га је повела у Аустрију, али му ни тамо није било лека. Када му је отац абдици-

рао 1. јуна 1839. године, Милан је болестан лежао у својој соби с погледом на Саву, а у вароши се преговарало о будућим члановима Намесништва које ће владати уместо њега.

Два дана касније, 3. јуна, кнегиња је испратила кнеза који је заједно са Михаилом напуштао земљу. Кад се ла-

мада се налазио у иностранству с оцем.

По повратку у земљу, марта 1840. године, Михаило се поново настанио у конаку своје мајке. Али, не задуго. Већ у мају је, под притиском својих присталица, прешао у Крагујевац. Кнегиња Љубица остала је у Београду кујући планове како да кнеза Мило-

Савременици су забележили да је кнегиња, живећи сама, често тумарала по конаку и забринуто говорила: „Мој сине, мој сине, слепило твојих саветника упропастиће тебе и сав народ твој! Тешко твојој мајци, шта још дочекасти може!”

Показало се да су те речи биле пророчанске. Некад њен и Милошев велики пријатељ Тома Вучић Перишић дигао је буну чија је последица било свргавање кнеза Михаила. Шестог октобра 1842. године, млади кнез је напустио земљу прешавши Саву скелом код Топчидера. Кнегиња је извесно време остала у Београду. Са прозора своје собе на конаку могла је да види Земун у ком јој је живела кћерка Савка, и где се привремено налазио Михаило. Често је скелом прелазила Саву да би се састала с њим. После једног таквог сусрета, он јој је забранио да се врати у Београд.

Кнегињин живот у избеглиштву био је кратак. После осам месеци проведених што у Земуну, што у Новом Саду, умрла је и сахрањена у Крушедолу.

Од времена кад је кнегиња Љубица отишла у избеглиштво, конак више није служио за становање. У конак је најпре смештен Лицеј (1842. године), а ту се налазила и прва ботаничка башта у Србији, затим је уступљен Касационом (нижем) и Апелационом (ви-

шем) суду. Током година смењивале су се у њему разне установе. Године 1912. ту је био смештен Завод за глувонему децу, 1929. је преуређен у Музеј савремене уметности кнеза Павла, у конаку је неколико година био и Музеј патријаршије, а од 1945. до 1972. године Републички завод за заштиту споменика културе. После обнове започете 1979. године дат је на коришћење Музеју града Београда ■

Олга Вукадиновић

ПОДНАТИНИ
ЗАБАВНИК

29.6.2001.

Кнегиња Љубица

ђа са савског пристаништа отиснула од обале, закукала је и плачући пошла у конак.

Тешко мајци!

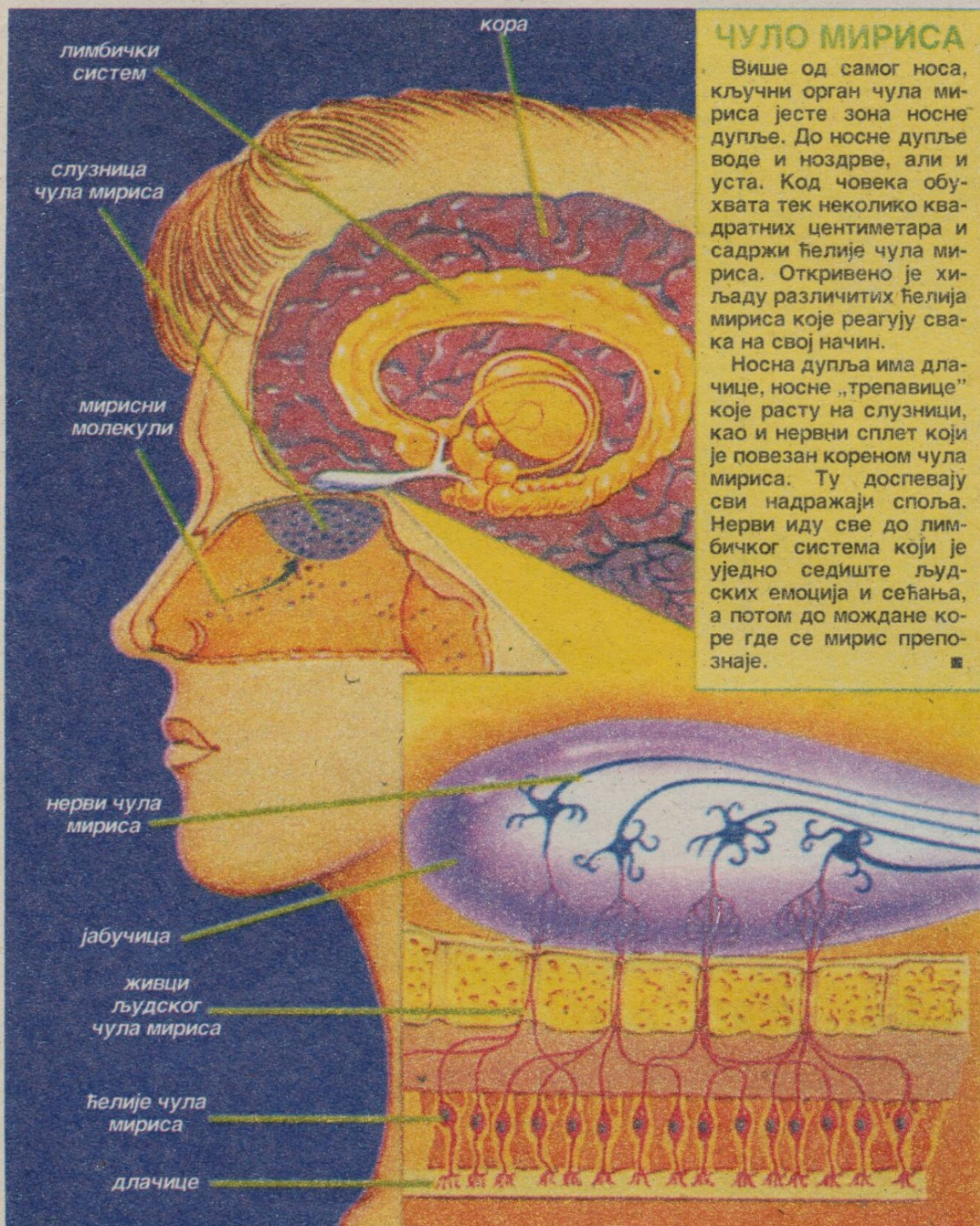
Следећих двадесетак дана потпуно се посветила сину. Али, ни сва њена љубав, нега и пажња нису му помогле. После само 25 дана владавине, млади кнез је умро у конаку не дочекавши свој двадесети рођендан. За господара Србије тада је проглашен малолетни Михаило

ша врати у Србију. После буне коју је са Јевремом Обреновићем подигла у Колубарском срезу, спремала је нову, уз помоћ Петра Илића Пекеће, начелника Моравског среза. Због тога се сукобила са сином, а у Србији је почело да се мисли да у земљи неће бити мира док се и кнегиња, као и Милош, не нађе у Влашкој.

Ни следеће, 1841. године, кнегиња није мировала. И даље је настојала да врати мужа а у томе јој је помагао и брат Гаја Вукомановић кога то умало није стајало главе.

СВЕТ ВИЂЕН НОСОМ

Иако тога нисмо баш увек свесни, чуло мириса ипак утиче на наше понашање, па и на наше одлуке. Данас је оно прилично отупело, али... да ли бисмо се вратили у ранија „смрдљива“ столећа?

Каква је и колика моћ нашег носа, схватили бисмо вероватно тек уколико бисмо зачепили уши, затворили очи и кренули у шетњу. Преплавио би нас свет најразличитијих мириса и можда бисмо тада постали свесни шта све може да осети људски нос, колика је заправо снага чула мириса.

Одређени мириси буде сећања и на давно минуле догађаје: психолози ову појаву називају „ефектом Марсела Пруста“, по славном француском књижевнику, писцу „Трагања за изгубљеним временом“. Наиме, мирис свеже, тек испечене „мадлене“, француског колача, пробудио је успомене на догађаје из детињства и ране младости, а то је била приповедачка основа „Трагања за изгубљеним временом“...

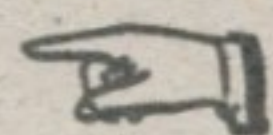
Дим из нечије луле, парфем или мирис сапуна довољни су да потпуно оживе догађај који се збио ко зна кад. Иако се човек рађа са чулом мириса, слободно може да се каже да научници нису дошли ни до пола пута истраживања о међусобном, сложенем утицају мириса, осећања и сећања. Рејчел Херц, професор Браун универзитета у САД, један је од првих научника који се баве овом области. Она покушава да докаже како мириси имају утицаја на људско памћење. Сећањима дају опипљивост; па понекад убрзавају и рад срца. Људи који су изгубили чуло мириса, закључак је професорке Херц, пате од најтежих облика депресије. Чуло мириса има важну улогу код жена када бирају партнера, један је од резултата истраживања. И док сви углавном мисле како су их опчиниле нечије очи или слатке речи, Рејчел Херц тврди како девојке најчешће изаберу онога који их је привукао мирисом свога тела! Тај мирис подразумева одређене гене, другачије од њихових, а они уједно повећавају могућност да те две особе добију децу. Дакле, ма колико се трудили да избегнемо замке наших чула, она ипак делују, некад притајено, а понекад и „јавно“.

Јабука под пазухом

Прича каже да је принцеза Де Клев очарала свога мужа за читав живот када је ступио у одају у којој се она претходно пресвлагала. Према старом аустријском сеоском обичају, за време вашара и игранки, неудате девојке испод пазуха носе кришку јабуке коју после, у знак наклоности, поклањају момку који им се највише допао.

Илустровао
Растко
Ђирић

С научне стране гледишта, овај обичај значи више од „удварања“. На животињама, чије је чуло мириса знатно развијеније неголи код људи, извођени су многи опити: мишеви којима је вештачким путем уништено чуло мириса једноставно немају потребу да се размножавају; мајмуни мужјаци, уколико им се тампони са анестетиком ставе у носне шупљине, избегаваће женке мајмунице ма колико оне наваљивале да воде љубав.

Да мириси утичу на људско понашање, схваћено је одавно. Засути смо различитим

мирисним порукама, али није речено да слична пракса није постојала и у стара времена. Византијски цареви и њихови

саветници били су у том погледу прави мајстори, стари Египћани такође.

Данас је све много очиглед-

**Лакше је омирисати друго биће уколико сте четвороножац:
„Драго ми је, ја сам Џеки!“**

није. Чекаонице „Бритиш ервејза“ на лондонском аеродрому миришу на тек покошену траву, или на море. Поједине продавнице скуних мушких кошуља намирисане су вештачким екстрактом свеже опраног платна, салони аутомобила миришу на кожна седишта. Ништа од свега тога није право, све је вештачко. Циљ је да потрошачи похрле за својим носом. Џорџ Дод, директор једног лондонског института за биотехнологију, извео је тајни опит у једној робној кући убацујући, путем еркондишна, у поједина одеље-

ПОДВИКНИ
ЗАБАВНИК

29. 6. 2001.

ОДАКЛЕ ПОТИЧЕ НАШ МИРИС

ња одређене мирисе. Резултат? Купци су се дуже задржавали на „мирисним“ одељењима. Моћни учинак мириса послодавци користе у Јапану како би натерали раднике да раде још више и боље. У одређено доба дана, као нека врста освеживача, убацују се мириеси: ујутру – мирис лимуна, после подне – босиљак и тако даље...

Версајски сјај и смрад

А шта ако је некоме мука од мириса лимуна? Ту почиње прича о индивидуалном и савим личном поимању мириса који се разликује од особе до особе. Некоме цигарете смрде, другима бајно миришу... Једно је извесно: сопствене непријатне мирисе не доживљавамо с таквом одвратношћу као туђе. Други смрде, ми понекад лоше миришемо.

Италијански стручњак за парфеме Лоренцо Вилорези сматра да и сваки град има сопствени мирис. Научен да препозна хиљаде и хиљаде екстраката цвећа, Вилорези тврди да Јерусалим мирише на мед, прашину, магарећи зној, цимет и шафран, а Беч – на кафу и вишњевачу!

Под дејством свих мириса и смрадова који нас окружују и који више немају готово никакве везе с природом, слободно се може рећи да нам је чуло мириса – ослабило, отупело. Један од највећих криваца за то јесте индустрија и сва загађења која она носи са собом.

Није реч само о јасном и гласном смраду који шире разне фабрике. Помислимо само на 72.000 адитива – додатака – који се употребљавају у прехранбеној индустрији како би чоколадице, кекс, млечни напаци имали онај „прави“ мирис ваниле, свежег млека, бутера и тако даље. Рачуна се да годишње свако од нас поједе бар 12 килограма вештачких додатака који храни „дотерују“ што укус што мирис, а то умногоме смањује способност да стварно препознамо оне праве, изворне мирисе. Мислећи да се ослобађамо смрада ранијих столећа, прибегли смо вештачким мирисима. Још једна технолошка замка у коју смо упали!

Околина версајског дворца ужасно је смрдела у време његовог пуног сјаја. Сваког јутра, његови угледни житељи углавном племенитог порекла, просипали су кроз прозор своје ноћне посуде! Зато се каже да су и племићи у 18. веку смради имали испод сопственог прозора. Ко данас због загађености ваздуха са

сетом гледа на минуло доба, треба одмах да се увери. Градовима су се ширили природни смрадови: у месарама, као ни у продавницама рибе, није било фрижидера, да не говоримо о разним кожним обољењима... Текућа вода услов је редовног и честог купања, што је тада била велика невоља и људи су се стога сналазили како су знали и умели. Сопствени лош мирис крили су најразличитијим екстрактима цвећа.

Парфем против хистерије

Енглески правници су, обилазећи затворе током 19. века, обично носили букетиће различитих ароматичних трава које би држали под носом, како се не би онесвестили јер је затворски смрад био неподношљив. А управо у то доба значајну улогу заиграли су парфеми.

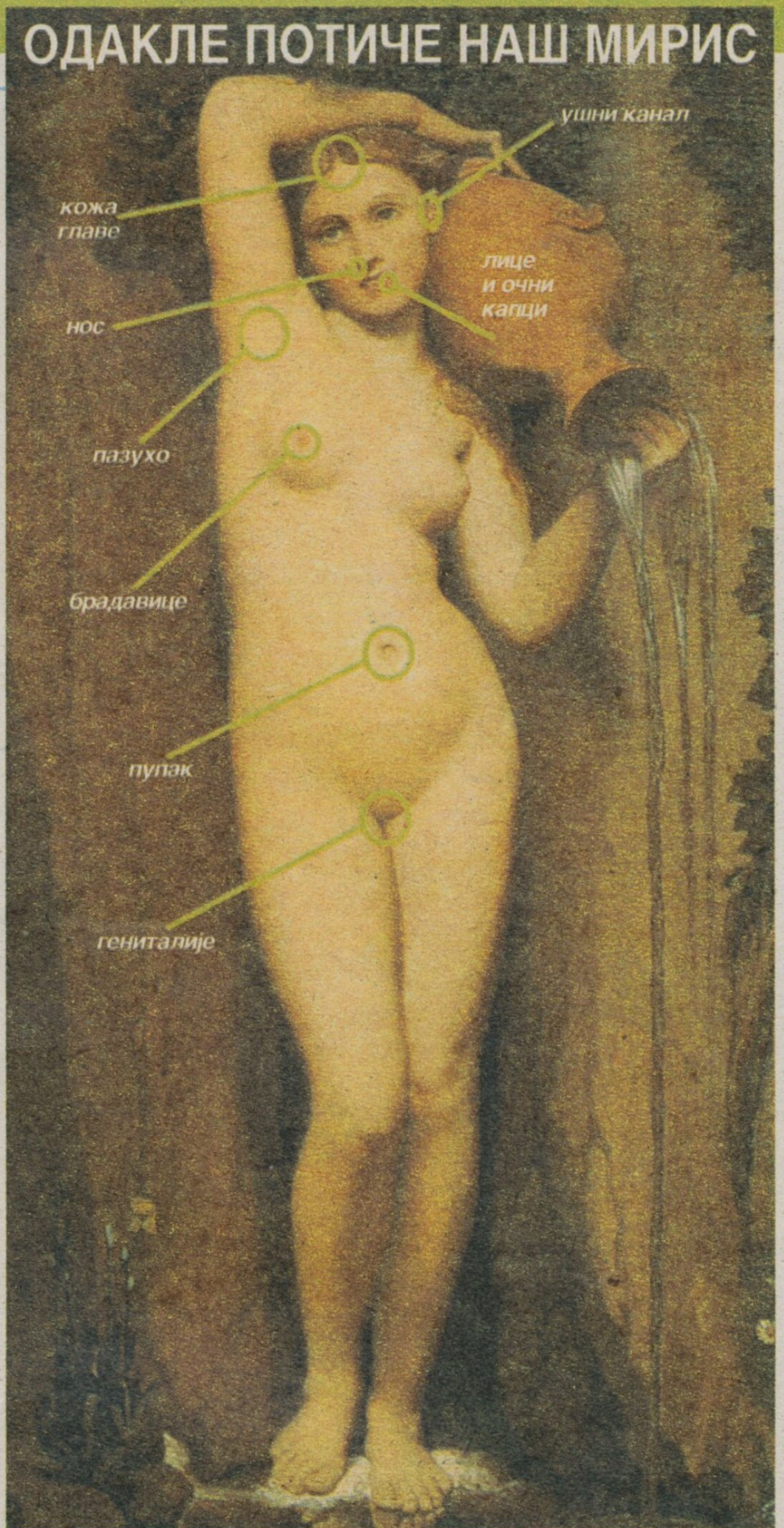
Грађанско друштво почиње да схвата како отменост подразумева, пре свега, чистоћу тела. Неки су ишли дотле да су парфемску водицу стављали и у течност за клистирање како би мирисали и споља и изнутра! Уопште, сматрало се да мириси могу да утичу повољно, односно да лече различите болести. На пример, женску хистерију.

То није далеко од закључка професорке Херц да недостатак чула мириса депресивно делује на жене. Можда

баш отуда потиче толика страст према мирисима? Једна бочица довољна је да врати осмех на девојачко лице. Како некада тако и данас. То је свакако наслутила и Коко Шанел. Године 1920. срела је Ернеста Боа, стручњака за мирисе на руском двору. Заједно су 1921. направили први женски парфем с потписом модног креатора: чувени

„шанел 5“. Славна Коко Шанел често је истицала како је желела да створи парфем који би истински мирисао на жену... То им је успело тек из петог покушаја, отуда и назив. Али, то је био тек почетак мирисних модних лудорија којима се још не назире крај ■

Припремила
Мирјана Огњановић

На двору енглеске краљице Елизабете Прве великодостојници су се бирали према способности. Жеља сваког честољубивог младића у то време била је да се домогне двора, освоји краљичину наклоност и самим тим стекне титулу, посед и иметак. Један од таквих био је и сер Волтер Роли, човек који је, како то историчари обично кажу, обележио своју епоху.

Волтер Роли родио се 1552. године у Девонширу, као син сесоског племића. Већ са седамнаест година одлази у Француску где бесни верски рат између католика и хугенота. Као прави Енглец и добар продајник англиканске цркве, Роли ратује на страни хугенота.

По повратку у Енглеску покушава да ступи у везу са моћном господом и да се некако прогура до двора и саме краљице. Затим поново одлази у рат, овог пута у Ирску. Тамо се истакао и стекао име, али се капије Елизабетиног дворца још нису отварале пред њим.

Треба рећи, јер то није важно за нашу причу, да је сер Волтер Роли важио за изузетно лепог човека: наочит, складно одевен, вешт у опхођењу и, поред свега тога – ако је веровати суду његових савременика – бистре памети. Био је саткан од противречности које се данас тако ретко срећу у једној личности, али које су у његово доба, доба ренесансе, биле чест спој. С једне стране Роли је био учен човек, и песник који је завршио студије у Кембриџу, а с друге стране – човек необузданих страсти, суров ратник и неустрашив помоћник. И најзад, или пре свега, волео је богатство, славу и моћ.

Упркос својој великој жељи, Ро-

ли још није успевао да уђе у круг краљичиних миљеника.

За краљицом!

Најзад, после три године ратовања у Ирској, Ролију се пружила прилика коју је дуго чекао. У Ирској су му предали писма у вези са угушеном ирском побуном, која је, по налогу лорда Греја, требало да преда на краљичином двору. Роли је, међутим, од-

видела новосаграђене бродове. Огрнувши раскошну доламу од броката коју је, по својој прилици, позајмио, кренуо је на друм, који из Дептфорда води у Вулвич, где је требало да се краљица попне у кола.

Елизабета се појавила окружена својим дворанима и, каже предање, стигла до неке локве те застала у недоумици. Волтер Роли је, ис-

осетљива на такве кавалерске гестове. Док је суве обуће газила преко доламе, пажљиво је осмотрила младог човека који јој је пружио писма.

Зли језици

Од тог тренутка каријера сер Волтера Ролија напредује вртоглавом брзином. Он постаје капетан краљичине телесне гарде – што је подразумевало слободан приступ у Елизабетине одаје – а затим и вицеадмирал и гувернер Корнвола. Најзад – Роли добија и новац за путовање у Нови свет.

Експедиције у Америку су га прославиле. То је оно по чему га и данас помињемо. Волтер Роли је у Северној Америци основао колонију и назвао је Вирџинија – у част девичанске краљице Елизабете. Он је био човек који је из Новог у Стари свет донео две нове биљке – кромпир и дукан.

Зли језици на двору говорили су, у жељи да уздрмају Ролијев углед код

краљице, да је кувани кромпир одвратно бљутав и да даме, ужасавајући се, напуштају дворану чим сер Волтер почне да пушта колутове дуканског дима из своје луле, а враћају се тек када из ваздуха ишчезне „задах пожара“.

Али, зли језици могли су да причају шта хоће: вишпреном сер Волтеру Ролију нису могли нашкодити.

Ето тако су се некад, у доба ренесансе, правиле каријере. Неко ће рећи: брзо, лако, без довољно труда и упорности. Али, признајте – требало је сетити се, жртвовати доламу од броката и бацити је у бласто у правом тренутку. ■

Ива Драшкић
Вићановић

ПОДАТНИК
ЗАБАВНИК

29.6.2001.

ВИТЕЗ ОД КРОМПИРА И ДУВАНА

Како је сер Волтер Роли обележио своју епоху

лучио да на своју руку поверљива писма преда краљици лично.

Он је знао да је краљица Елизабета отишла у Дептфорд Јард да би

користивши прилику, хитро скинуо своју доламу и скупоцени бродат пребадио преко баре.

Кажу да је краљица била веома

ПЛЕС НА КИШИ

Једна компанија за производњу електричне енергије у савезној америчкој држави Вашингтон одбила је да плати износ од 30.000 долара једном индијанском племену за плес који су извели да би призвали кишу.

У компанији која има 29 хидроцентрала кажу да немају намеру да плате овај рачун иако су Индијанци имали до-

бре намере, али су све извели на своју руку.

Представник Индијанаца Ренди Сетлер изјавио је да је изненађен ставом великог предузећа кад се добро зна да је после два плеса његових саплеменика киша чешће падала. Овај спор, рекао је, мораће да решава држава Вашингтон ■

РАТОБОРНИ ПЕШАК

На некој раскрсници у Амстердаму дошло је до необичног „судара“ трамваја и пешака. Најдебљи крај извукао је возач трамваја.

Расејани пешак стајао је, на трамвајској станици, на шинама, не обазирјући се на упозорења да се склони и ослободи пролаз. Истина је да је возач трамваја био веома стрпљив, чекао је, чекао... а онда му је прекипело. Изашао је, одгурнуо пешака у страну и покренуо трамвај. Ратоборни пешак успео је да за њим ускочи у трамвај, насрнуо је на возача и одгризао му врх једног прста на левој руци. Туча је потрајала и ко зна како би се завршила да путници нису позвали полицајца који је завађене једва раздвојио. Љутити путник изјавио је у полицијској станици да је до сукоба дошло зато што му се трамвај „нашао на путу“. Озлеђени трамвајџија одвезен је у болницу, а одгризени део прста лекари су успели да пришију ■

МИСТЕР БИН-ПИЛОТ

Енглески глумац Роуен Еткинсон, познат по улози мистера Бина, сметене шепртље чија решења да се извуче из неприлика изазивају код телевизијских гледалаца смех до суза, недавно се и у стварности нашао у сличној невољи.

С породицом, супругом Суатром и децом Беном и Лили, Роуен Еткинсон проводио је одмор у Кенији. Кад су пожелели да из авиона разгледају национални парк Цаво, изнајмили су „цесну“ и убрзо се нашли на завидној висини с које се пружао величанствен поглед на прелепе пределе. Нажалост, пилот „цесне“ се онесвестио и авион је почео да губи висину. Запрепашћени глумац, који је седео до пилота, у паници је почео да га дрмуса, не би ли га повратио, а његова супруга покушавала је дрхтавим рукама да отвори термос с хладном водом. Секунде су пролазиле, а „цесна“ све више пропадала.

„Неспретни“ мистер Бин некако је изгурао пилота са седишта, прихватио се команди и успео да врати летелицу у миран лет, а глумчева супруга Суатра хладном водом је повратила пилота из несвести.

– Зар не мислиш да би овим авионом ја требало да управљам? – обратио се пилот Еткинсону и сео за команде „цесне“.

Своју пустиловину Еткинсон је дуго препричавао пријатељима:

– Ето – рекао је – нисам ни знао да умет да управљам авионом док ми то није устробало ■

Илустровао Зоран Петканић Петко

„ЗАБАВНИКОВ“ ВЕЛИКИ КВИЗ

Припремила Кринка Виторовић

ГДЕ ЈЕ ЗАБРАЊЕНО ЉУБЉЕЊЕ?

1.

Која од ове четири реке није у нашој земљи?

- А: Морава
- Б: Велика Морава
- В: Јужна Морава
- Г: Западна Морава

2.

Како се зове отац познатог стрипског јунака Астерикса?

- А: Астрогикс
- Б: Астреликс
- В: Астрономикс
- Г: Астроидикс

3.

Који водопади носе име pilota који их је открио?

- А: Стенлијеви
- Б: Нијагарини
- В: Ковачеви
- Г: Енцелови

4.

Прва реченица коју је изговорио Немац Јохан Филип Рајс, творац првог уређаја за пренос говора који је назвао телефон (пре Бела), почиње овако: „Коњ не једе...“

- А: Овсену кашу
- Б: Свињско печење
- В: Салату од кромпира
- Г: Погачу са сиром

5.

Како, у преводу, гласи име у свету познатог белог мајмуна из зоолошког врта у Барселони?

- А: Бледо лице
- Б: Снежна пахуљица
- В: Грудва памука
- Г: Кугла шлага

6.

Шта значи назив марке аутомобила „лада“?

- А: Драга
- Б: Кобилица
- В: Лепотица
- Г: Лептирица

7.

Прву тврђаву на месту данашњег Београда подигли су...

- А: Римљани
- Б: Келти
- В: Хуни
- Г: Словени

8.

У којој се земљи сваке пете године бира нови краљ?

- А: Камбоџи
- Б: Малезији
- В: Лаосу
- Г: Бутану

9.

Шта је вентрилоквист?

- А: Летач на балону
- Б: Акробата на жици
- В: Падобранац
- Г: Трбухозборац

10.

Где се као средство плаћања користи „па'нга“?

- А: У Микронезији
- Б: Тонги
- В: Папуи Новој Гвинеји
- Г: Западној Самои

11.

Како је називан руски цар Иван IV?

- А: Великодушни
- Б: Грозни
- В: Похлепни
- Г: Сујетни

12.

Чиме се бави вексилог?

- А: Заставама
- Б: Грађом стакла
- В: Викиншким сагама
- Г: Скандинавском митологијом

13.

Која је најмања држава на америчком континенту?

- А: Суринам
- Б: Панама
- В: Ел Салвадор
- Г: Костарика

14.

Која земља има исту државну заставу као Монако?

- А: Индонезија
- Б: Пољска
- В: Малта
- Г: Гватемала

15.

Ко је први после Дизнија цртао Микија Мауса?

- А: Аб Ајверс
- Б: Теб Стеркс
- В: Реб Кверкс
- Г: Еб Олеркс

16.

Која је најдужа европска река?

- А: Дунав
- Б: Волга
- В: Дњестар
- Г: Рајна

17.

Које је најдубље језеро на свету?

- А: Титикака
- Б: Ири
- В: Бајкалско
- Г: Блатно

18.

Који су правац у филмској уметности крајем четрдесетих година 20. века створили редитељи Висконти, Роселини и Де Сика?

- А: Неоапстрактizam
- Б: Енформел
- В: Минимализам
- Г: Неореализам

19.

Ко је био први римски владар (753. до 715. године пре наше ере)?

- А: Ромул
- Б: Рем
- В: Нума Помпилије
- Г: Хадријан

20.

У ком спорту није дозвољено ударање лопте ногом?

- А: Рагбију
- Б: Бејзболу
- В: Кошарци
- Г: Хокеју на трави

21.

Из свемира се, поред Кинеског зида, од 1994. види и...?

- А: Јапански аеродром Кансаи
- Б: Трговачки центар у Хонгконгу
- В: Двојна кула у Куала Лумпуру
- Г: Подручје Кремља у Москви

22.

Колико приближно процената Земљине површине прекривају океани и мора?

- А: 45
- Б: 70
- В: 78
- Г: 81

23.

Ко је најбржи међу великим мачкама?

- А: Гепард
- Б: Пума
- В: Леопард
- Г: Тигар

24.

Ко је од грчких митских јунака голим рукама задавио немејског лава?

- А: Хектор
- Б: Ахил
- В: Агамемнон
- Г: Херкул

25.

Које је године била битка на реци Марици, једна од првих

против Турака, у којој је потучена војска браће Мрњавчевића – Вукашина и Угљеше (народна песма помиње и Гојка)?

- А: 1298. В: 1371.
- Б: 1389. Г: 1399.

26.

Фосилни остаци чаура мака нађени у сојеничким насељима крај швајцарских језера сведоче да ова биљка успева у Европи више од ... колико година?

- А: 2000 В: 3450
- Б: 2700 Г: 4000

27.

Колико вратних кичмених пршљенова има жирафа?

- А: 7
- Б: 17
- В: 24
- Г: 32

28.

Шта сакупља филуменист?

- А: Аутограме
- Б: Пивске затвараче
- В: Прва издања књига
- Г: Кутије од шибица

29.

Од чега је умрла Еуридика коју је Орфеј покушао да врати из подземног света?

- А: Уједа змије
- Б: Мача
- В: Туге
- Г: Грома

30.

Колико је трајало путовање Нила Армстронга на Месец и повратак на Земљу?

- А: 2 дана
- Б: 4 дана
- В: 8 дана
- Г: 16 дана

31.

Како се зове маскота „Несквика“?

- А: Несквик меда
- Б: Несквик зека
- В: Несквик лија
- Г: Несквик корњача

32.

Шта једу геофази?

- А: Инсекте
- Б: Дрво
- В: Земљу
- Г: Алге

33.

У којој је држави од 1993. саобраћајним прописима строго кажњиво љубљење на предњем седишту аутомобила?

- А: Француској
- Б: Шпанији
- В: Италији
- Г: Шведској

34.

Која европска држава има најдужу обалу?

- А: Италија
- Б: Француска
- В: Норвешка
- Г: Шпанија

РЕШЕЊА

- 33-В; 34-В
- 29-А; 30-В; 31-Б; 32-В;
- ЛИКО и ЧОВЕК); 28-Г;
- 26-Г; 27-А (исто ко-
- 22-Б; 23-А; 24-Г; 25-В;
- 18-Г; 19-А; 20-В; 21-А;
- 14-А; 15-А; 16-Г; 17-В;
- 10-Г; 11-Б; 12-А; 13-В;
- 6-А; 7-Б; 8-Б; 9-Г;
- 1-А; 2-В; 3-Г; 4-Г; 5-Б;

КАБИНА С ПОГЛЕДОМ

Мобилни телефон олакшава везе, али за многобројне кориснике је, пре свега, модни детаљ. По речима једног нашег писца – мобилни телефон заправо је отелотворење најстрашнијих људских мора: у било ком тренутку, било где, свако може да вас узнемири. Било како било, мода мобилних телефона је готово у потпуности бацила у сенку, односно избацила из употребе јавне телефонске кабине. Оне су једноставно постале непотребне.

И баш у тренутку када су сви помислили да ће теле-

фонска кабина постати прошлост, британски Телеком приказао је свој нови предлог развоја. У њему су јавне кабине поново оживеле. Мада, знатно измењене.

Наиме, за само десетак година нове телефонске кабине постаће непрепознатљиве. Зидови кабина, према плану британског Телекома, биће провидни, али ће истовремено „приказивати“, дочаравати различите слике, виртуалне пејзаже (парк, морска обала, планинска увала, џунгла, село...). Покретни под омогућава особи која телефонира да се креће док прича, а са сваком кораком мења-

ће се и слика на зидовима кабине. Слушалице више неће постојати: замениће их екран и видео-камера. Корисницима ће у овој телефонској кабини будућности бити омогућено да шаљу и писма, видео-игре, фотографије, различите штам-

пане ствари, чак и да текст с једног језика буде преведен на други!

Питање је колики ће ред бити испред једне овакве телефонске кабине. Јер, онај ко једном у њу уђе, неће пожелети да изађе!

М. О.

Шта се **НОСИ**, **ВОЗИ**, **слуша**

ВРЕМЕ ЈЕ САМО

ОБМАНА

Поред изгледа и цене, сат треба да задовољи још неколико неопходних услова да би га неко купио. Приказујемо пет модела којима, по светским мерилима, цена најбоље пристаје ономе што сами нуде

ФОСИЛ БЛУ ВQ-9070

Предности

Ако неком није довољно да на бројчанику види колико има сати, овај модел показује тачно време и на дисплеју, а велике и јасне бројке препознатљиве су и у мраку. Поред тога, овај „фосилов“ сат, који је и будилник, отпоран је на воду и може да издржи притисак до дубине од 100 метара ■

Мане

Иако спортски модел, који се на светском тржишту продаје по цени од 255 DEM, овај сат од нерђајућег челика за спортисте је сувише тежак ■

СТОРМ ЛЕКСО ЛИМИТИД ЕДИШН

Предности

Његово лице има кристалнојасну плаву боју. Поред времена и датума, уграђен је и тахометар – справа за мерење брзине кретања која се, као и секундара, лако подешава ■

Мане

Осим цене (600 DEM), невоља је што је овај једноставни модел израђен у ограниченом броју примерака: само 3000 ■

ДИЗЕЛ ТАЈМ ФРЕЈМ DZ-7004

Предности

За љубитеље сатова необичног изгледа ово је прави модел, с дебелим кожним каишем и несвакидашњим копчањем. На црно-зеленом дисплеју тачно време, дан и датум могу да се виде истовремено. Каиш може да се подеси и за тањи женски зглоб ■

Мане

Смишљен као сат из научнофантастичних филмова овај „дизелов“ модел разликује се од осталих јер се, у правилним размацима, на лицу сата појављују изреке, на пример „Време је само обмана“ што, после извесног времена, може да постане заморно. У зависности од земље у којој се купује „дизел тајм фрејм“ достиже цену између 450 и 600 DEM ■

ТАЈМЕКС АЈРОНМЕН ТРИАТЛОН ФИТНЕС МОНИТОР ВОЧ

Предности

Време, дан и датум показује само на дисплеју чија се светлост ноћу појачава тако да и у мраку лако може да се види колико има сати. Овај „тајмекс“ модел изузетно је лак и готово да се не осећа на руци, а каиш може да се подешава ■

Мане

Готово да их нема, чак ни што се цене тиче – 270 DEM ■

СЕИКО КИНЕТИК АУТО РИЛЕЈ

Предности

Изузетно тачан, јасних бројева, масиван, али не и тежак ■

Мане

Можда цена од 1180 DEM.

Сатови који имају уграђен „ауто рилеј“ систем, поред тога што су смишљени да показују тачно време у делић секунде, и дуготрајни су. Уколико се овај модел не користи 72 сата, казаљке ће престати да се окрећу, али то не значи да ће и механизам престати да мери време. Довољно је да се сат узме у руку, продрма и казаљке ће сместа наставити да показују тачан сат, минут и секунде.

Овај кинетички сат има посебан ESU (јединица за складиштење енергије) механизам тако смишљен да сваки, и најмањи покрет претвара у електрицитет који покреће читав сатни механизам. Као што се види на слици, унутар ESU механизма постоји генератор - произвођачи тврде да ја најмањи до сада направљен на свету – који се кинетички „пуни“, односно на чији рад утиче када се сат покреће. Тај генератор покреће ротор брзином од 100.000 окретаја у минути стварајући електрични набој који покреће сатни механизам.

И када се сат скине с руке, механизам не мирује. Постоји део за складиштење вишка енергије коју је произвео генератор. И не само то. Унутар сатног механизма налази се микрочип који обједињује рад свих делова као и кристал кварца који осцилира 32.768 пута у секунди а „задужен“ је да мери време четрдесет пута тачније од већине осталих сатова.

Уколико сат мирује 72 сата, ротор за окретање казаљки престаје да се покреће и оне стају. Ако се сат не користи годину дана, ESU механизам наставља да ради и „сеико кинетик ауто рилеј“ и после толико времена поново ће показати колико има сати ■

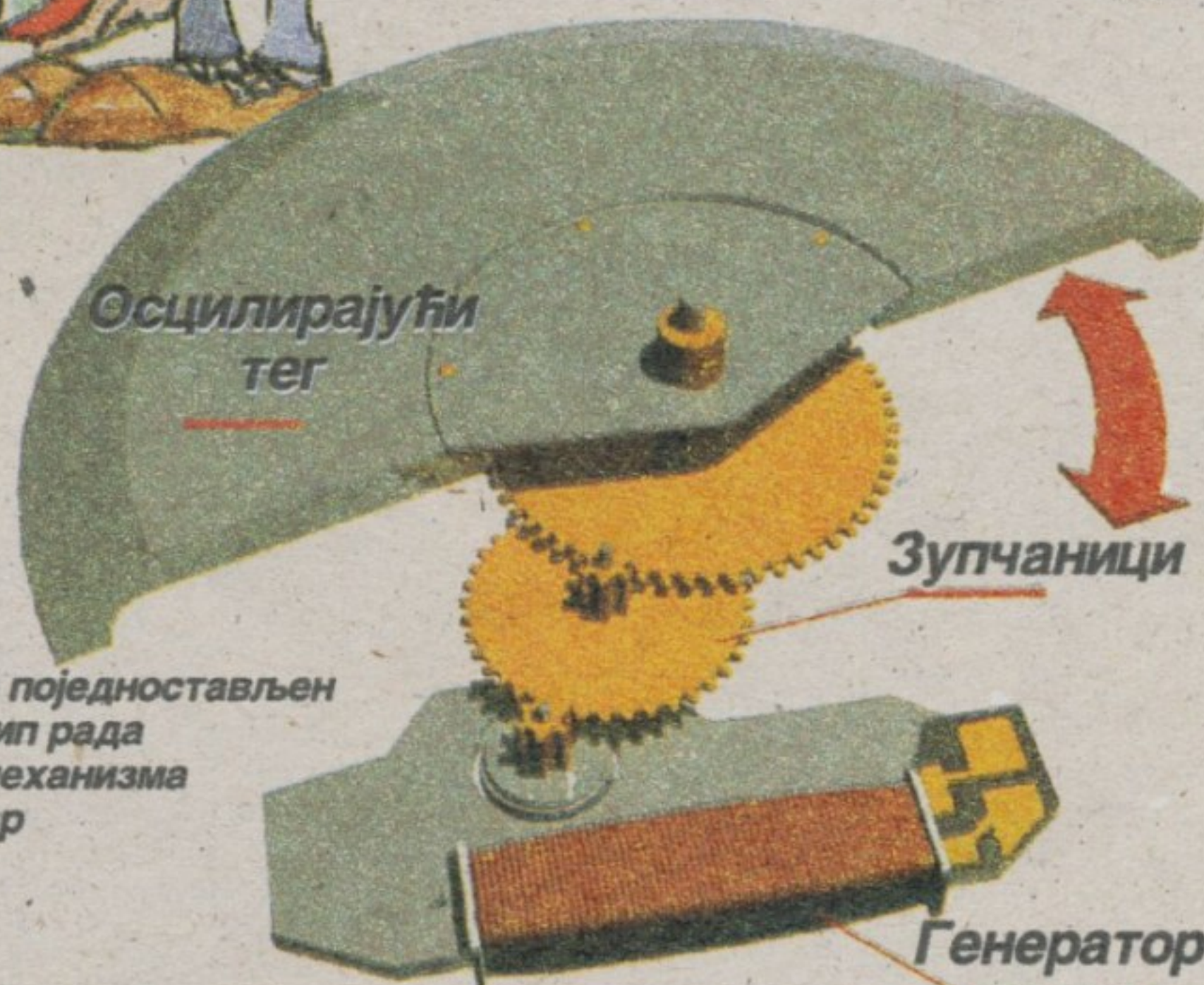

ЗА ПАДАЊЕ У НЕСВЕСТ

Стари модели џепних сатова могу да достигну вртоглаве цене. У марту 2000. године у аукцијској кући „Кристи“ један је продат за 499.500 DEM. Био је то џепни сат направљен двадесетих година 19. века у облику руже, с малим фигурама које се, уз одговарајућу музику, покрећу и механизмом од злата. Децембра 1999. године у „Сотбију“, другој познатој аукцијској кући, „Џепни сат Хенрија Грејвса“, како се сат зове, а направљен је у Патек Филипу 1933. године, нашао је купца који је, не трепнувши, дао 22 милиона немачких марака, што се сматра светским рекордом када су сатови у питању. Да би се направио такав модел, биле су потребне године.

Сат који видите показује Месечеве мене, има уграђен вечити календар и, осим тачног времена, показује и када Сунце излази и залази над Њујорком ■

В. С.

Ово је поједностављен принцип рада ESU механизма унутар сата

Ко жели да види какви се све модели сатова нуде, може да се укључи на сајт:
www.wristwatchweb.com

Педесет једногодишњи Натан Рос, власник радње електронске опреме, познавао је свакога у градићу Тентерфилду, зеленој тачки на мапи Аустралије где се предео првокласних пашњака граничи с врховима Велике разводне планине. Рос је одувек волео авионе и уживао је у томе да их посматра како тутње небом високо изнад њега.

У ноћи 16. марта 1998. године Натан Рос је по ужасној олуји стајао усред своје баште

квих сигурносних ознака и он је знао да ће по мраку, киши, ветру и с планинским врховима око града бити врашки тешко спустити пилота на земљу.

Животни сан

Сат и по раније двадесет двогодишњи Езмонд Јаси пунио је горивом авион и дивео се врховима Велике разводне планине који су се дизали у даљини. „Ето мене изнад вас за мање од сата“, помислио је радосно.

Чекао га је лет, последњи за тај дан, прикупљао је часове летења неопходне да би добио дозволу саобраћајног пилота. А чим то постане, испуниће му се животни сан да ради са својим оцем Питером, пилотом ветераном, у Папуи Новој Гвинеји. Његов данашњи лет неће трајати дуже од два сата, нарочито по овако лепом времену.

Узлетео је у 18.30 h, а само пола сата потом угледао је далеко на истоку претећи облак. Олуја се бр-

зо ближила и зачас се нашла изнад њега. И, мада је небо испред њега било ведро, велике кишне капи почеле су да добују по ветробранском стаклу. Јаси се питао да ли да одустане и врати се.

После свега неколико минута више није имао избора. Олуја је просто прогутала његов авион што је једна од најгорих ствари које недовољно искусан пилот може да замисли. Спустио се на 1500 метара, али је видљивост и ту била никаква. Морао је што пре да слети на земљу.

Покушавао је да се

присети градова испод себе. „Зар Тентерфилд није ту близу, десетак минута лета иза мене?“, помислио је и окренуо авион. Борећи се да апарат одржи у што стабилнијем положају, почео је да кружи изнад града у нади да ће га неко чути или приметити. Тада се огласио радио и неко га је упитао да ли је све како треба.

Прати улична светла!

Натан Рос је напрегнуто разматрао све могућности за спуштање авиона. Облаци су из минута у минут постајали све гушћи и пилот у шкрипцу бар неколико сати неће бити у стању да види стазу за слета-

Роберт Вајлд је баш тада седео са женом испред телевизора срећан што је код куће по оваквој непогоди. Тада је зазвонио телефон. „Можеш ли да ми помогнеш да нађемо неколико сигналних ракета?“, упитао га је Рос пошто му је претходно објаснио о чему се ради. Вајлд је одговорио да их има и да се налазе у дрвеној кућици код стазе за авионе на ливади.

Пола сата касније, око 20.30 h, Вајлд је, на путу за аеродром, свратио код Роса. „Објасни пилоту како да стигне до стазе“, рекао му је Рос и пружио му радио. И Вајлд је рекао Јасију да се пољски аеродром налази нешто мање од десет

и пажљиво ослушкивао. Киша га је тукла, грмело је, његова куја Кети лајала је колико је грло носило.

Рос је ипак, у ретким тренуцима затишја, успевао да чује како неки авион, по звуку је закључио мали, кружи изнад Тентерфилда и његове куће. А онда су се црвена и зелена светлост „цесне“ начас пробиле кроз облаке.

По стази којом се авион кретао, по његовом кривудању и посртању, као и звуку мотора, није било тешко закључити да се пилот изгубио у олуји или да се нешто на апарату покварило. Рос је имао све могуће уређаје, па и преносни радио ниске фреквенције којим је могао да ступи у везу с пилотом.

С радиом у рукама почео је да зове: „Пилоту изнад Тентерфилда, овде Тентерфилд Граунд. Да ли је све у реду?“ Уследило је пуцкетање, па глас: „Овде Ђулијет Јуниформ Алфа и ништа није у реду. Нисам сигуран колико ми је горива остало. Једва видим где сам. Потребна ми је помоћ!“

„Не секирај се, друже“, одговорио је Рос, „нешто ћемо предузети да се безбедно спустиш.“ У том часу звучао је сигурније него што се заиста осећао. У Тентерфилду постоји полетно-слетна стаза на травнатој ливади и без ика-

ње. А чак ако и има довољно горива, лако може да удари у неку од планина које окружују град.

Најзад је одлучио да нађе Роберта Вајлда, пилота који је одлично познавао и мали аеродром на ливади и његову полетно-слетну стазу.

километара северозападно од града. Рекао му је и да, чим стаза буде осветљена, прати улична светла све до ивице града, затим светла ау-

томобила на главном путу. Тако ће се наћи изнад аеродрома.

Ветар је и даље снажно дувао и Јаси је имао пуне руке посла. Облаци који су покривали „цесну“ повремено су били тако густе да није могао ни да назре тло испод себе.

Страх је здрав савезник

Знао је да се тамо доле непознати људи труде да осветле писту, али није знао да ли ће успети на њу и да се спусти. Такво размишљање, сетио се одмах, само му је одмагало. „Усредреди се! Људи који се плаше доносе погрешне одлуке. Ако дозволиш да те ухвати паника, мртав

нине. Позвао је Роберта Вајлда, који се већ налазио на аеродрому: „Робе, спустио се на 150 метара. Да ли сте спремни да га дочекате?“ „Још само пет минута, да активирамо ракете!“, одговорио је Вајлд. „Мани сада ракете, облаци се спуштају сувише брзо. Он мора да слети одмах!“, викнуо је Рос.

На западном крају писте указала су се плава и црвена ротирајућа светла полицијских кола. Поручник Брус Џексон, кога су хитно позвали у помоћ, затекао је на малом аеродрому. педесетак људи које је привукао авион у ниском лету. Неки су седели у својим колима, неки

жио једном од својих полицајаца да се другим колима одвезе до средине писте, стане уз њу и дугачким светлима обасја њен источни крај.

Удариће, погинуће

Јаси је из авиона проценио да су се облаци спустили до око 60 метара изнад тла. „Тентерфилд Граунд, могу ли сада да кренем према писти?“, питао је Роса. „Биће спремно за минут-два“, гласно је одговор.

Пилотску кабину одједном је обасјала јака светлост муње и на тренутак заслепила Јасија. Одмах потом нашао се у потпуној тами. Светлости Тентер-

према аеродрому. „Цесна“ је летела само 75 метара изнад њега. На око пет километара изван Тентерфилда севнула је још једна муња и осветлила предео испред камионета.

„Хауард'с хил!“, узвикнуо је Рос. Био је заборавио да се ово брдо високо око 70 метара уздиже право на путу изнад кога Јасијева „цесна“ лети ниско. „Погинуће!“, рекао је жени и следио се од страха. Али, авион је протутњао изнад камионета. Свега неколико метара делило га је од брда које је управо прелетео.

Још један гром

Како је возио готово наслепо, Јаси није ни приметио брдо које је могло да га кошта живота. „Чини ми се да видим аеродром“, јавио је Росу. Да, то су била плава и црвена ротирајућа светла полицијских кола. А онда је угледао дугачка светла још двадесетак других аутомобила на крају ливаде.

Јаси је дохватио команде, успорио и оборио закрилца. Авион је упадао у облаке и извлачио се из њих. Окренуо је упаљач светла за слетање и она се нису упалила. Гром, разуме се. Нестала су и сва светла на земљи. Налазио се на мање од 400 метара од онога за шта се надао да је почетак писте. Више није имао времена за размишљање.

Летећи с обореним закрилцима, Јаси је вентил за довод горива повукао уназад све док авион није успорио до 60 чворова, односно 112 километара на сат. Примичући се тлу, подесио је команде да се не би преврнуо.

Тентерфилд Граунд?

Када дувају бочни ветрови слетање је увек неизвесно. Овога пута било је веома опасно. Уз лак, потмули ударац задњи точкови „цесне“ дотакли су тло и благо одскочили. „Ово је једно од мојих бољих приземљења“, рекао је Јаси себи срећан што је жив и здрав.

„Цесна“ се, након рулања, зауставила тачно у 21 h. Скоро два сата пошто је пилот улетео у олују. Изишао је из авиона и угледао групу људи. Међу њима, добро осветљен светлостима аутомобила, стајао је човек с преносним радиом у рукама. Пошао је према њему посрћући.

„Тентерфилд Граунд?“, питао га је кад је пришао. „Да“, одговорио је Рос. Јаси и он нису имали прилике да један другом кажу своја имена, није било времена за губљење. Сад, када се чинило да је пред њима све време овог света, чак и на овој блатњавој и мрачној писти, Јаси је загрлио Роса и притиснуо уз његово лице образ влажан од суза ■

Б. Д.

„Усредреди се! Људи који се плаше доносе погрешне одлуке. Ако те ухвати паника, мртав си!“, говорио је млади пилот самом себи у „цесни“ коју је прогутала олуја

си!“, гласно је рекао самом себи.

Рос је из баште посматрао како авион кружи све ниже, што је било опасно ако се имају у виду околне пла-

стајали испод стрехе дрвене кућице.

Знајући да авион може сваког часа да стигне, Брус Џексон је одлучио да дугачким светлима аутомобила осветли писту. Кола са укљученим светлима оставио је на западном крају писте и нало-

филда ишчезле су као на знак чаробног штапића. „Ништа не видим, шта се догодило?“, завапио је.

„Квар! Гром је одсекао струју у целом граду!“, одговорио му је Рос. „Како ћу да се спустим?“, питао је млади пилот. И Рос се сетио. „Хајде да му осветлимо пут до писте!“, рекао је својој жени. „Ушли смо у кола у упалили сва светла. Дали их видиш?“, обратио се Јасију.

Јаси је потврдио. „Прати ме!“, јавио му је Рос и свој камионет пове-
зао улица-
ма гра-
да

Илустровао Брана Јовановић

Сибиски,
коњ
челичног
срца

ТРКА СТОЛЕЋА

Није дошао праћен богзна каквим педигреом. Готово две сезоне провео је батргајући се по најбезначајнијим тркама, потцењен и у рђавим рукама. Онда је привукао пажњу Тома Смита, тренера тркачких коња, ћутљивог повратника из граничних области, који је са собом донео генерацијама

ђашњи јахачи, код овог коња неће ништа постићи. „Понашај се према њему као господин и узвратиће ти свим срцем”, рекао му је.

И Сибиски не само да је трчао, већ је почео да добија трке једну за другом. Углед му је скочио, име му се прочуло, о њему су писале новине и људи су у све већем броју долазили да га виде како трчи.

Године 1938, када је Други светски рат био на помолу, а деценија луде забаве на измаку, у ударним новинским вестима нису били ни Френклин Делано Рузвелт, ни Адолф Хилтер, ни Стаљин, ни Вивијен Ли, ни Кларк Гејбл, већ један жгољав, кривоноги тркачки коњ боје земље

стицану мудрост о тајнама одгајања расних коња. Смит је у Сибискиту, како се ждребац звао, видео нешто што други нису.

Смитов послодавац, аутомобилски магнат Чарлс Хауард, сложио се да жгољави коњ има срца и дара и купио га је за мале паре. „Морали смо потпуно да га преваспитамо”, сећао се Хауард касније, „али, срце је имао, и то велико, и на њему није било никаквог посла.”

Ред Полард, трећи члан екипе одређене за Сибискита, налазио се на крају дванаестогодишње цокејске каријере на заласку када га је Том Смит позвао да јаше Сибискита. Његово велико искуство с коњима омогућавало му је увид у душу рђаво коришћене, нервозне животиње и он је убрзо стекао Сибискитово поверење.

Суперзвезда, син легенде

Једна од првих ствари које је учинио била је да каже Смит у како се бичем, којим су Сибискита бесомучно ударили његови пре-

СИБИ ВОР

Милиони Американаца уништени великом кризом, који су изгубили посао и имовину, желели су да забораве на своје недаће хрлећи у било шта што је доносило забаву и успех. На спортским такмичењима било је много гледалаца, нарочито на коњским тркама. Када је Сибиски, коњ-Пепељуга, блеснуо на позорници, догодило се нешто заиста велико.

Све бројнији Сибискитови обожаваоци тражили су да се он такмичи с расним коњем суперзвездом тог доба, победником трипле круне Вор Адмиралом, сином легендарног Мен о'Вора.

Вор Адмирал наследио је од оца надмоћно господско држање. Био је немиран на старту, излетао је пре времена обарајући стартере. Али, чим би се нашао на стази, постигао је брзину достојну поштовања и страха. Ниједан коњ његовог старосног доба није с њим могао ни да се мери, камоли да га победи.

Љубитељи коњичког спорта чекали су на коња који би му био раван. Нико ме на источној обали САД није ни па-

ПОДАРУНИ
ЗАБАВНИК

28. 6. 2001.

дало на ум да би тај толико очекивани коњ могао да буде здепасти ждребац из Калифорније по имену Сибиски.

Пусти да те стигне!

У јесен 1938. године борба између ова два коња најзад је уговорена. Одређено је да се Сибиски и моћни Вор Адмирал тркају 1. новембра те године на стази у Пимлику, у држави Мериленд, и сви су предосетили да ће то бити трка која се памти.

њати више него када нема противника или га не види. „Можда ћеш то назвати врстом психологије коња”, рекао је Полард Вулфу, „али, чим Сибиски крајичком ока угледа другог коња, он не трчи већ лети! Што је теже, овај коњ је бољи!”

Под условима Семјуела Ридла

Власник Вор Адмирала Семјуел Ридл пристао је на ову трку, али само ако се по-

и будилника. Од дрвета је направио кутију и у њу ставио звоно и телефонске батерије, а дугме за укључивање извукао је напоље. Ову кутију носио је на стази кад год је увежбавао Сибискита.

Окупљени посматрачи чудили су се када би видели како Смит поставља коња на црту, коракне иза њега и укључи звоно на шта би коњ полетео као стрела. Смит и Вулф данима су понављали ову вежбу, звоно је саврше-

јућа. Ако би Сибиски извукао ограду, то му је, по мишљењу стручњака, давало трачак наде. Ако је извуче Вор Адмирал, трка је унапред његова.

Место уз ограду припало је Вор Адмиралу.

На дан одржавања трке непрегледна, уморна гомила људи гурала се и ударала у ограду хипдрома шест сати пре предвиђеног почетка. Целог јутра са свих страна сливало се на хиљаде гледалаца који

СИБИСКИ ПРОТИВ АДМИРАЛА

Џокеј Ред Полард био је, нажалост, тешко повређен и није било могуће да он јаше свога Сибискита. Његов најбољи друг яокеј Џори „Ајсмен” Вулф преузео је тај неочекивани и тежак задатак. Вулф је свакодневно свраћао код Поларда да би заједно разрадили најбољу стратегију.

Као и сви остали осим Тома Смита, Чарлса Хауарда и Реда Поларда, и Вулф је веровао да је Вор Адмирал од Бога добио више дара и способности него Сибиски. Како, онда, треба да се води ова трка, питао је Поларда.

Полард га је изненадио јер је пошао од тврдње, коју нико изузев поменуте тројице људи није делио, да Сибиски има и брзину и снагу да води трку. Посаветовао је пријатеља да учини нешто сасвим неочекивано и, вероватно, без преседана: када яокеј Чарли Курцингер потера Вор Адмирала у последњи напад, Вулф треба да пусти да га стигне.

Јер, Полард је био сигуран да ће Сибиски, ако Вулф дозволи да га Вор Адмирал угрози, трчати брже и за-

штују његови услови. У страху да се Вор Адмирал не ујогуни или чак повреди борећи се, како је увек радио, са старт-машином, захтевао је да трка почне на застарели начин, са стазе без стартних капија.

То би, узгред, одмах дало предност Вор Адмиралу који је на таквим стартовима био искусан и без премца док је такав почетак Сибискиту био сасвим нов. То није било фер, али је Ридл био у положају да одређује услове.

Сибискинов власник Чарлс Хауард није тиме био задовољан и позвао је Тома Смита. Овај му је рекао да захтева да почетак трке означи звоно, а не заставица како је уобичајено код старта без старт-машине. Ридл је пристао.

Тада је Том Смит разрадио начин увежбавања да би Сибиски навикао на нову врсту старта. На хипрому у Пимлику попео се до звона, зазвонио и пажљиво послушао звук. Личио је на зврјање будилника.

Затим је стао да прави звоно за старт од дасака црвеног дрвета, телефона

но радило и животиња се на њега навикла.

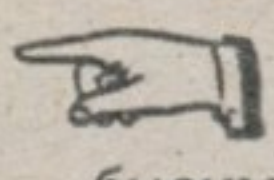
Ко ће извући бољу стазу?

Дан трке се ближио и сви су говорили само о Вор Адмиралу и Сибискиту. Грозница трке није мимоишла ни председника САД Френклина Делана Рузвелта и причало се да ће и он доћи на хиподром.

Најзад су у канцеларију хипдрома дошли яокеји да извуку стартна места. Обојица су прижељкивала оно уз ограду, то јест краћу стазу која у трци добрих коња може да буде одлучу-

Вор Адмирал
невероватне
брзине и
лепоте,
освајач
трипле круне

 су пристигли ванредним возовима и аутобусима.

До почетка трке трибине само што нису попустиле од тежине света на њима. Они који нису успели да уђу сместили су се по свим могућим крововима, оградама, дрвећу, бандерама и то на дужини од два километра од хиподрома, а у нади да ће, можда, бар на трен видети нешто од трке.

Кнедла у грлу

Новинари су се гурали у ложама предвиђеним за њих. Они су веровали да ће победити Вор Адмирал, 95 одсто спортских репортера кладило се на њега. Али, новинари који су се мало прошетали кроз гомилу увидели су да већина обичних гледалаца навија за Сибискита.

До извесне нервозе дошло је када је утврђено да хиподромско звоно за старт не ради. Организатори су питали Тома Смита да ли могу да се послуже његовим и он је радо пристао.

Годинама потом репортер „Дејли Рејсинг Форма“ Пит Педерсон причао је да су се очи Тома Смита чудно цаклиле, па је остало неразјашњено да ли је он мало „помогао“ да се званично стартно звоно поквари.

Тачно у четири после подне два коња са цокејима у седлима нашла су се на стази пред гомилу у којој је владала неописива напетост, „највећа коју сам икада видео на неком спортском такмичењу, она од које се ствара кнедла у грлу“, написао је спортски новинар Грентленд Рајс.

Сетио се савета

Двапут су коњи погрешно стартовали, једном због Сибискита, једном због Вор Адмирала. Трећи пут, када је зазвонило звоно, успели су. Вор Адмирал и Сибиски полетели су у истом делићу секунде.

Првих тридесет метара журили су поравнати, један поред другог, повећавајући брзину. Узвик запрепашћења отео се узврелој гомили када је Вор Адмирал почео да заостаје. Прво га је прешла Сибискитова њушка, па грло и цео врат. Вор Адмирал се упињао, али није успевао да одржи корак.

После 200

метара Сибиски је био за пола дужине испред Вор Адмирала. На трибинама је за владало право лудило. Цокеј Вор Адмирала Чарли Курцингер био је запрепа-

корак скраћује. „Хеј, стигни ме већ једном, ово је коњска трка!“, довикнуо је Курцингеру и Вор Адмирал је стигао Сибискита. Из гомиле се као из једног грла чуло: „Ево га, прелази га!“

Коњи су сада трчали поравнатим савршеним корацима исте дужине од по 6,3 метра. Брзина им је била невероватна. До ознаке од једне миље (1,609 km) били су скоро читаву секунду бољи од рекорда ове стазе старог 15 година.

Збогом, Чарли!

На трибинама је кључало. Гледаоци су масовно падали у несвест што од гужве, што од узбуђења. Док је 40.000 људи викало из свег гласа бодрећи коње, глава Вор Адмирала нашла се испред Сибискитове. Вулф је бацио поглед на ту дивну главу расног коња и у очима му видео огроман напор и жељу. „Био је као у агонији“, сећао се.

Тада се Вулф сагнуо преко седла и нешто шапнуо Сибискиту који је малчице начуљио уши. Вулф је лако померио руку. „Збогом, Чарли!“ („So long Charley!“) рекао је цокеју на Вор Адмиралу и тако сковао израз који ће цокеји у сличним приликама употребљавати десетинама

година, без обзира зове ли се неко од њих Чарли или не.

Када више није могао да чује бат Вор Адмиралових копита, Вулф се мало окренуо. Видео је црни облик неких 10,5 метара иза себе и тај облик још се мушки трудио да га стигне. Вулф је осетио тугу.

„Изгледао је измождено“, памтио је годинама. „И коњу може да се сломи срце као и човеку!“

Вулф „Ајсмен“ или „Човек Од Леда“ још једном се осврнуо и оборене главе наставио трку. Сибиски

је упловио у историју без замора за четири дужине испред Вор Адмирала.

Бојана Дожић

• Сибиски (Seabiscuit) значи пексимит, тврд хлеб – дволек.

Вор Адмирал (War Admiral) значи ратни адмирал.

ПОДАТИКИ

ЗАБАВНИК

29.6.2001.

Том Смит, познавалац тајни коња

Цокеј Ред Полард који је задобио Сибискиново поверење

шћен, али га није ухватила паника. Његов коњ био је освајач трипле круне и имао је у њега поверења. Он није могао да изгуби!

На првој кривини Вулф се сетио Полардовог савета, малчице је попустио узде и осетио како се Сибиски

МРЕЖА СВИХ МРЕЖА

Хладни рат, совјетски сателит, Пентагон, амерички универзитетски стручњаци и један компјутер... то су чиниоци који су покренули стварање Интернета. Тридесетак година касније овај у почетку војни програм постао је опште добро

Када је рођен Интернет? Који су генијални умови учествовали у стварању те светске мреже компјутера, симбола модерног времена? Заслуге се не могу приписати ни појединцу ни некој групи. Ако се држимо званичних података, може се рећи да је почетак његовог стварања био у октобру 1969, у години када је човек први пут крочио на тло Месеца. Шта се значајно тада догодило?

Два компјутера (рачунара), један смештен у Одељењу за информатику Калифорнијског универзитета у Лос Анђелесу (UCLA), а други у Станфордском истраживачком институту (SRI) близу Сан Франциска, дакле на раздаљини од око 500 километара, успоставили су међусобну везу и „попричали“ под будним оком групе научника који су утрошили године рада да би омогућили овај подухват.

Зачетак у хладном рату

Да ли је случајно што се рођење прве информатичке мреже поклопило са освајањем Месеца? Не, јер оба ова догађаја имају заједнички узрок у једној истој жељи: победити Совјетски Савез у трци за освајањем васионе, и

шире гледано, у технолошком „рату“. Америчка влада и Пентагон нису могли да поднесу чињеницу да је њихов „комунистички непријатељ“ први лансирао вештачки сателит у Земљину орбиту (1957. године) и да је тада на том

пољу био знатно испред Америке. Тадашњи амерички председник Двајт Ајзенхауер покренуо је стварање „Агенције за унапређена истраживања“, скраћено ARPA (од Advanced Research Project Agency) са чврстим намерама да САД у том двобоју суперсила победе. Зато је ARPA и основана при Америчком министарству одбране, са основним задатком да истражује свемир. Али, пошто је већ следеће године основана Наса, тек настала ARPA изгубила је свој основни смисао постојања.

На срећу, 1961. године Америчко ваздухопловство поклања један свој службени компјутер (IBM-Q 32) Универзитету у Санта Барбари, што ће Агенцији омогућити да се окрене информатици, науци која је била у повоју (ARPA је запошљавала многе научнике са Универзитета).

Психологија помаже информатику

Директор ARPA Џек Руина, „уплашен“ металном грдосијом какав је био компјутер IBM-Q 32, размишља како да употреби овај рачунар при стварању Одељења за информатику под окриљем ARPA и у помоћ позива психолога светског угледа **Џозефа Ликлидера**, који је био познат и као одличан познавалац рачунара. Ликлидер је био тај човек који је први почео да заговара идеју о стварању информатичке мреже. Он је у годинама које су уследиле окупио групу младих и даровитих информатичара који ће касније направити праву револуцију у комуникацијама. Сви су радили у његовом Одељењу за информатику IPTO (Information Processing Techniques Office).

У почетку, Ликлидер је имао само рачунар Q 32 и за-

АЈЗЕНХАУЕР УЗВРАЋА

Да би узвратио на изазов Совјетског Савеза, који је 1957. године лансирао „Спутњик“, тадашњи председник САД Двајт Ајзенхауер наредио је Пентагону да створи службу за развој високих технологија (ARPA) ■

датак од Руине да овом компјутеру нађе другачију намену од оне коју је имао у војсци, где је служио само као брза рачунска машина. Пошто је и сам био убеђен да компјутери могу бити употребљени и у друге сврхе, нарочито ако се повежу у већи систем (мрежу), успео је да том својом идејом „зарази“ и друге. Да би се прихватио посла, поставио је један услов пред послодавце из ARPA – да има потпуну слободу у избору праваца истраживања и да слободно бира сараднике. Време ће показати да је изабрао праве. И када је напустио IPTO и ARPA, 1965. године, оставио је стручњаке који су могли са успехом да наставе његовим путем. Један од њих, Боб Тејлор, такође психолог, наслеђује га на челу IPTO. Шири круг стручњака око себе и, пошто је и војска почела да схвата важност овог продохвата, добија 19 милиона долара из њеног буџета. За директора Програма за мрежу именује двадесетдеветогодишњег информатичара Ларија Робертса који од својих младих сарадника тражи да одреде њене неопходне техничке особине.

Пред њима је био сложен задатак јер је требало омогућити различитим компјутерима да могу међусобно да буду у вези. Јер, ови рачунари потицали су од различитих произвођача и нису „говорили“ истим језиком. Зато су информатичари покушавали да установе такозвани „протокол за комуникацију“, то јест да утврде скуп правила која морају да постоје при измени информација (електронских порука и докумената) између било која два рачунара.

Информатички пакети

Друго, што је изгледа и највише занимало војску, било је како да таква мрежа остане „нерањива“ кад поједини њени делови откажу, на пример због нестанка струје, или у ратним условима. Како да и тада

подаци стижу до одређеног места? Постојећи „звездасти“ тип ПТТ мреже, у коме постоје центри веза између пошљалаца и прималаца (ПТТ централе) није могао да обезбеди решење. Како да компјутерски бајтови заобиђу чвор (центар) који је „пао“ и нађу „здрави“ део мреже?

Тејлор и Робертс нису били једини које је мучило ово питање. Наиме, већ је постојала идеја друга два информатичара, Американца Пола Барана и Енглеца Доналда Дејвиса, која је обећавала задовољавајуће решење: путовање порука у малим „пакетима“ по мрежи која има много различитих веза између корисника.

Да би једна електронска порука могла сигурно да путује кроз мрежу, она се не шаље цела, већ се дели на мање делове, а сваки део поруке, то јест сваки пакет, снабдева се подацима о свом пореклу. Снабдевен је слично као и пакети у поштанском саобраћају: адресом пошљалаца, адресом прималаца, али и својим тачним местом (бројем) у целој (изворној) поруци. Тако удаљени рачунар, прималац поруке, може из пристиглих делова, то јест пакета, поново да састави целу поруку.

Ова замисао је прихваћена и кренуло се у њено спровођење. Одлучено је да се послом дељења порука на пакете не баве компјутери који их шаљу (названи хост рачунари), да се не би оптеретили, већ посебна група подрачунара названа рутер рачунари. Они би повезивали локалне (мање) мреже, а компјутери би морали преко њих да улазе у главну мрежу. Сам компјутер, који је требало да има улогу рутера, назван је IMP (Interface message processor).

ARPA се упустила у тражење стручњака који ће осмислити IMP. Између гиганата какви су IBM, Ханивел и други, посао је добило мало саветодавно предузеће (consulting) „Болт, Беранек и Њумен“ (BBN) из Кембриџа у држави Масачусетс. Само зато што је у њему радио Френк Харт, тада један од највећих стручњака за информатику.

Али, ту је био и Боб Кан, математичар и стручњак за теорију комуникација и информација, коме ће се касније приписати велика улога у стварању Интернета. Њих двојица до детаља су развили грађу IMP-а, тако да им ARPA крајем 1968. године додељује милион долара да би направили прва че-

/UCSB/ – а четврти на универзитету у Јути /UTAH/ и да се покуша њихово повезивање у мрежу.

Првог септембра 1969. године UCLA је добио рачунар, а затим су сваког наредног месеца рачунари пристизали и на остале универзитете, тако да је пред крај 1969. године створена прва информатичка мрежа на свету. Мрежа је добила име NWG (Network Working Group), а међу студентима који су почели да раде на њој био је и Винтон (Винт) Серф, човек који ће касније бити проглашен за „оца“ Интернета.

Први кључни корак ка стварању Интернета је учињен. Радећи постепено, стручњаци су начинили и неопходни „комуникациони протокол“ који је омогућио нормалну сарадњу IMP рачунара и хост рачунара. Тако је прва мрежа добила и свој први, властити „језик“, то јест начин размене порука.

У наредним годинама мрежа се убрзано шири. Већ крајем 1970. године има 12 корисника, то јест чворова, и добија ново име ARPANET. Крајем 1971. мрежа има већ око двадесет, а у августу 1972. године тридесет чворова.

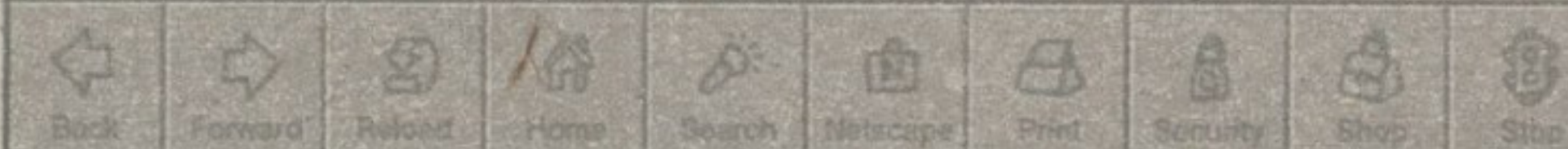
Стварају се и нове, засебне мреже, првенствено у САД, али и у Западној Европи (у Енглеској и Француској) тако да се постепено остварују и други услови неопходни за стварање Интернета. Јер, под Интернетом се подразумева постојање једне међународне мреже – INTERconnected NETworks. Да би се створио Интернет, било је потребно повезати постојеће обласне (боље рећи националне) мреже у једну. И мада је многим било све јасније да је то повезивање неминовност, биће потребна сва домишљатост и упрност два човека, Боба Кана и Винта

УНИВЕРЗИТЕТ СЕ ИЗДВАЈА

Седамдесетих година рачунарска мрежа се шири по САД (на слици је IBM – 370, прикључен на ARPANET). Сматрајући да је војска превише присутна у њој (ARPANET), Национална научна фондација (NSF) одлучује да оснује сопствену мрежу CSNET ■

тири модела. Направљен је и план да сваки од тих модела буде постављен на по један универзитет са запада САД (три на универзитете Калифорније – у Лос Анђелесу /UCLA/, Станфорду /SRI/ и Санта Барбери

Бил
БертлБен
БаркерФренк
ХартМарти
ТропБоб
КанСиверо
ОрнштајнДим
ГајсманДејв
ВолденВили
Краутер

Серфа, да се у томе успе. И још нешто.

Прва виртуална заједница

Почетком седамдесетих година у мрежама под окриљем ARPANET-а развило се нешто што се данас сматра сасвим обичним – **електронска пошта** (e-mail). Студенти, а касније и други, почели су масовно да користе ово неочекивано, а показало се и велико, достигнуће које је са собом донела мрежа. Од њега су имали користи и њени корисници и сама мрежа, а шире гледано и будући Интернет. Јер, хиљаде и хиљаде електронских порука, првенствено личних, и многобројне расправе преко жице („форуми“), донели су велику популарност мрежи.

У 1973. години електронска пошта чини три четвртине укупног електронског саобраћаја. Сваким даном стиче нове присталице, ничу нове мреже... Ствара се нешто до тада незабележено – **прва виртуална (нестварна) људска заједница**. Велике групе људи, који све мање међусобно говоре јер се споразумевају преко рачунара. Маса људи купују рачунаре да би се прикључили на неку од мрежа, уче о компјутерима, ствара се нешто што се може назвати: **„информатичка култура“**. Ова „зараза“ шири се и преко

ВИЗИОНАР

Џозеф Ликлидер, психолог светског гласа, био је први директор агенције ARPA. Својом замисли о стварању компјутерске мреже заразио је и младе инжењере информатике из BBN-а. Они су је остварили 1969. године ■

КАКО РАДИ МРЕЖА?

МИЛИОНИ ВЕЗА (САД)

КРАЈ 1969.

КРАЈ 1970.

СРЕДИНА 1976.

КРАЈ 1980.

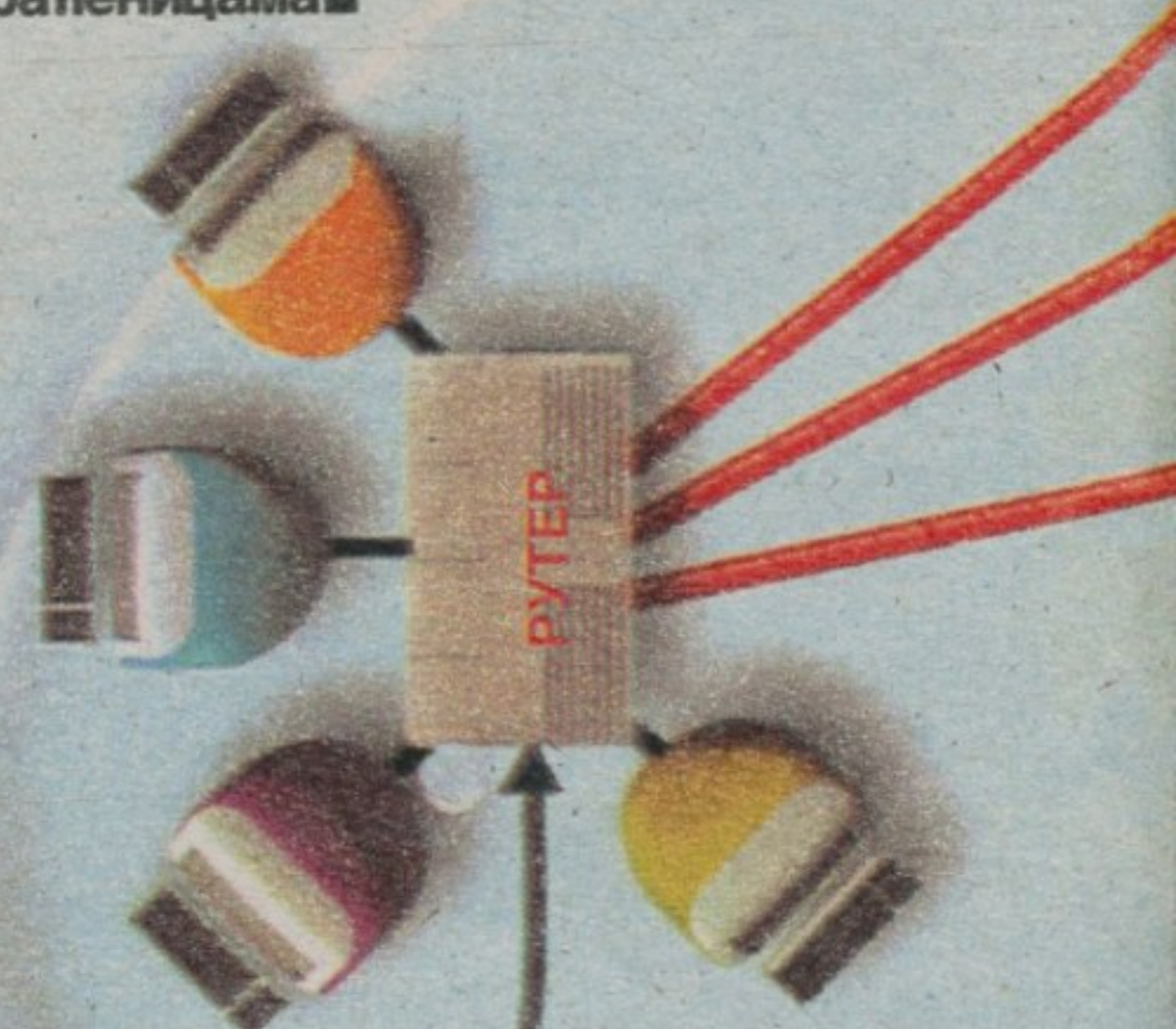
СВАКИ КОМПЈУТЕР ИМА ЛИЧНУ КАРТУ

Било који рачунар прикључен на Интернет препознатљив је преко „IP адресе“, која се састоји од четири серије бројева од 0 до 255. На пример: 32.66.231.72. Поједине серије означавају: место (земљу, предузеће), подмрежу (сервер) и на крају власника рачунара. Брз развој Интернета изазваће повећање IP адресе, са четири на шест низова бројева. Ради лакшег коришћења ови бројеви су на екрану корисника представљени одговарајућим словним скраћеницама

УСМЕРАВАЊЕ ПОМОЋУ „РУТЕРА“

Подаци (ел. документа) који треба да путују кроз мрежу сецају се на делиће, то јест пакете (дужине до 500 бајтова), помоћу мрежних компјутера „рутера“. Поред тога, рутери траже и најкраћи (најбржи) пут у мрежи, од рачунара пошиљаоца до рачунара примаоца поруке. Ако је неки од рутера ван употребе, порука се прослеђује преко другог. Одредишни рутер поново их склапа у изворну, целовиту поруку

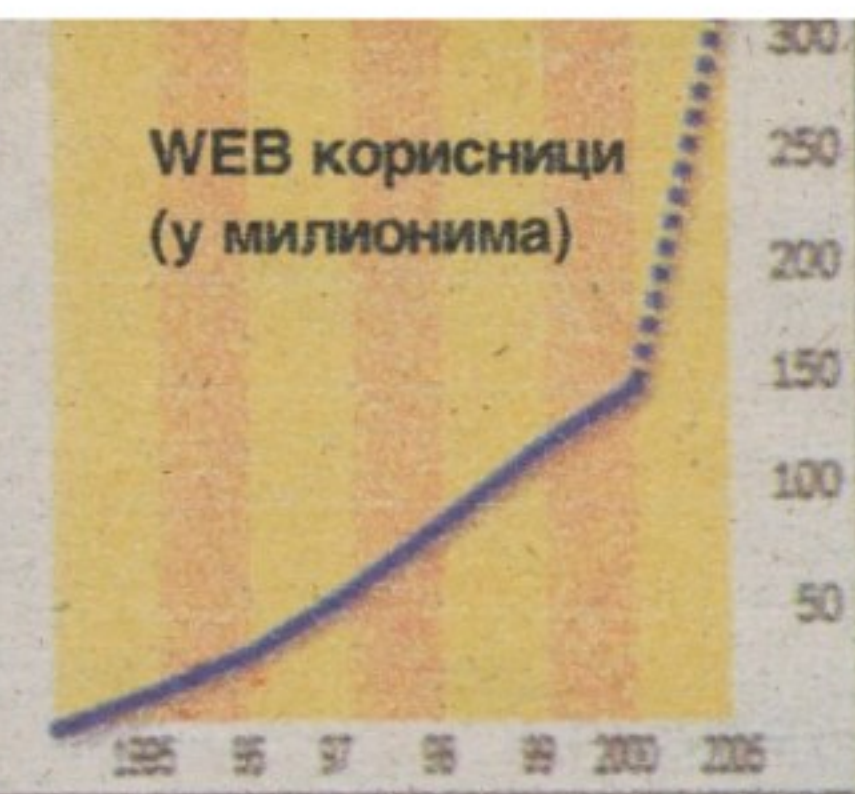
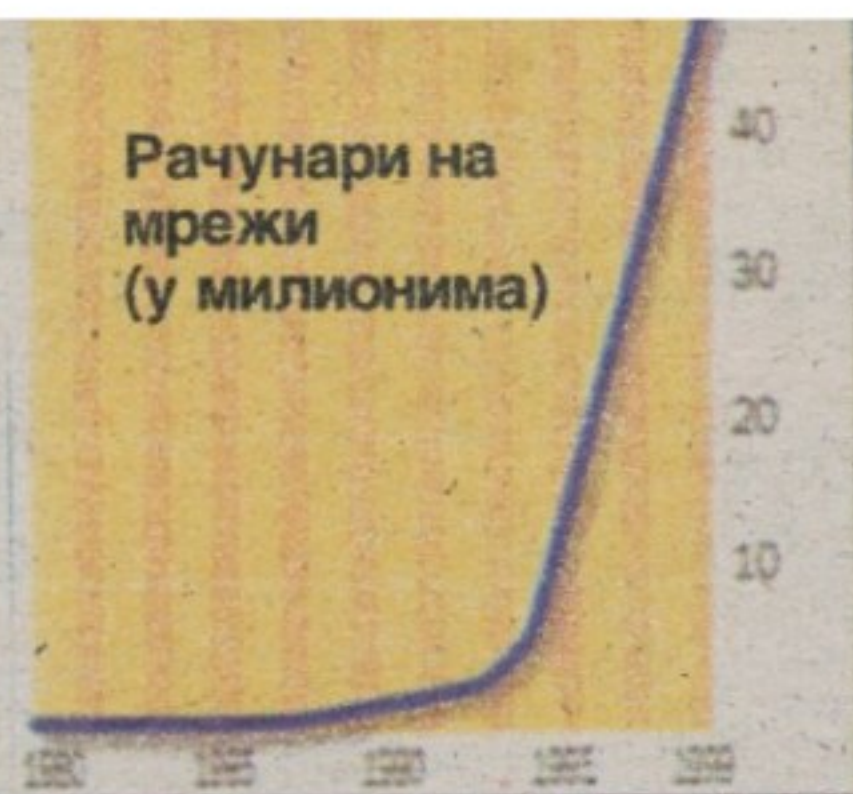
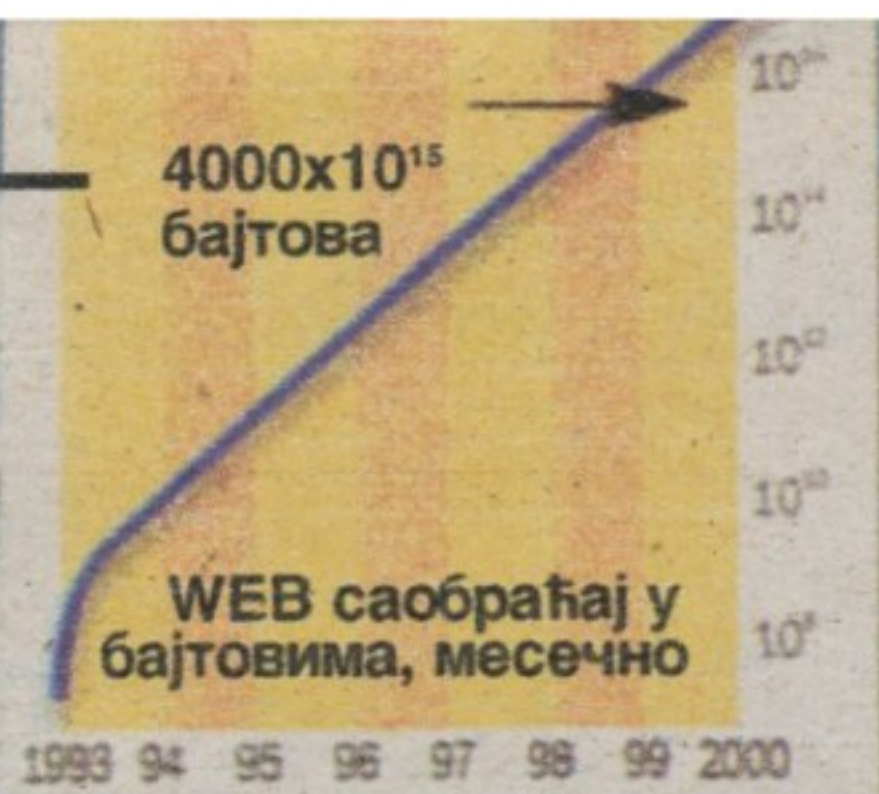
Добар дан,
зовем се Јован!

ПРАВЉЕЊЕ ПАКЕТА

Да би подаци сигурно путовали, направљен је протокол назван TCP/IP. TCP (од Transmission control protocol) је задужен за сецање порука, које предаје по случајном редоследу (црвено). IP (од Internet protocol) (плаво) обрађује делове поруке (датаграме) и сваком додељује адресе (налепнице), то јест прави пакете и обележава их бројевима како би касније могли да буду поново састављени у целину порука

РАЧУНАР
ПОШИЉАЦ
ПОРУКЕ

ЕКСПОНЕНЦИЈАЛНИ ПОРАСТ

Нагли пораст саобраћаја на Интернету од појаве WEB-а

ПОВЕЋАЊЕ ОД 700%

Средином 1999. године било је више од 50 милиона компјутера на мрежи, а 1995. само 7 милиона

ПОРАСТ ТЕК ПРЕДСТОЈИ

Број „сурфера“ данас је око 150 милиона. Предвиђа се да ће их 2005. године бити око 300 милиона

Добар дан, зовем се Јован!

РАЧУНАР, ПРИМАЛАЦ

БОГАТЕ ЗЕМЉЕ ПРЕДЊАЧЕ

(у милионима прикључака, почетком 1999)
Свет: између 145 и 150 милиона.

ЧЕТИРИ ВРСТЕ МРЕЖЕ

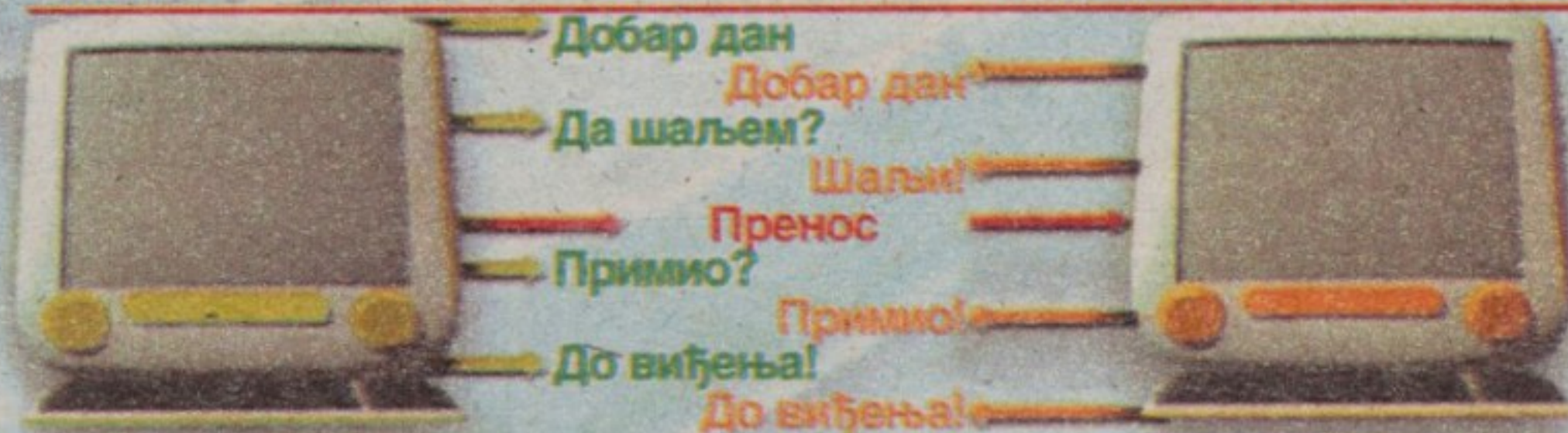
У почетку, Интернет је требало да буде дистрибутивна мрежа. Данас је полудистрибутивна, полудецентрализована мрежа

БУДУЋНОСТ ЗАВИСИ ОД ПРОТОКА

Напредак Интернета захтева мрежу са све већим протоком. Највећи имају оптички каблови

ИНТЕРНЕТ ЈЕ САМОСТАЛНИЈИ ОД ФАКСА

За пренос података факсом неопходан је „разговор“ између две машине

Кад на Интернету рачунар пошаље поруку, не мора да чека на одговор примаоца

Атлантика, у Западну Европу, и само је било питање дана када ће доћи до повезивања већ постојећих мрежа у једну.

И ARPA је свесна тога, боље рећи њен војни део који јој мења име у DARPA (D = defense, одбрана) да би се подсетило да је она повезана са Пентагоном, који није хтео да се одрекне нечег као што је била оваква, обертуре прихваћена мрежа. Тим пре што није више било потребно улагати новац у њу јер је он долазио сам, и то са свих страна. Оснива чак (1975. године) и посебну агенцију DCA (Defense communication agency) која надзира ARPANET. Али, амерички универзитети, чији су стручњаци такође одиграли важну улогу у развоју мреже, нису више желели да буду под утицајем војске. Под окриљем владине организације која новчано помаже све научне пројекте у САД, NSF-a (National Science Foundation), отварају своју мрежу CSNET (Computer Science Network), која је повезала све важне научне установе са поља информатике у једну мрежу.

Интернет је створен

Две године раније (1973) ARPA је почела званично да ради на повезивању националних мрежа, то јест на стварању Интернета. Пројекат је поверен Винтону Серфу, који сада пред собом

има сличне тешкоће као што је имао у ARPA, али сада су невоље у повезивању различитих типова мрежа, а не у повезивању различитих компјутера у једну мрежу. Заједно са Бобом Каном разрађује могућност да се различите мреже повежу преко такозваних „прелаза“, названих gateway, то јест преко компјутера сличних рутерима. Ови „прелази“

тив. Јер он се непрестано шири, отварају се многе мреже широм света и укључују у њега. Али, ова моћна мрежа још може да преноси само текстуалне поруке и не прати напредак рачунарске технологије. На рачунару (PC или MAC) сваким даном могли су се изводити све сложенији захвати, како на тексту тако и на графици (слике, цртежи), музици, видеу. Требало је, дакле, пронаћи начин да се подрже „мултимедијалне“ особине компјутера и да се сви његови „формати“ могу преносити и преко Интернета.

Ту почиње ново поглавље Интернета, прича о World Wide Web-u, („светској мрежи“), то јест о Интернету какав је он данас. А у тој причи постоје два јунака: Тим Бернерс – Ли и Марк Андресен. Овај „мултимедијални сервис“ Интернета (који се скраћено означава са WWW) почео је да се ствара у Женеви 1989. године, и то у CERN, познатом светском центру за истраживање нуклеарних честица, који је желео да се повеже са свим научним установама у свету које се баве сличним испитивањима. Био јој је потребан човек који би јој то омогућио. Избор је пао на Тима Бернерса – Лија, младог и даровитог енглеског програмера, који је за CERN направио програм назван „Enquire“ (истраживач). Овај програм садржавао је такозвани „hypertext“, систем који је омогућавао повезивање електронских докумената уз помоћ електронске путање – њу коришник рачунара следи да би дошао до

же на различитим местима на Земљи.

Кан и Серф прилично брзо су урадили свој (међумрежни) протокол и објавили га у једном научном часопису 1974. године. Назван је TCP (Transmission control protocol) и такође је био заснован на размени информација путем пакета, овај пут између различитих мрежа. Али, тек три године касније, у јулу 1977, стекли су се други неопходни услови да се овај протокол и примени. Тада су у једну мрежу спојене три најзначајније мреже: ARPANET, RPNET и SATNET. Ова мрежа повезала је Америку са Енглеском, Немачком, Норвешком, Италијом... Рођен је Интернет.

Светска мрежа или WWW

Прича о Интернету („мрежи свих мрежа“) ту се не завршава. Напро-

WEB JE ROĐEN!

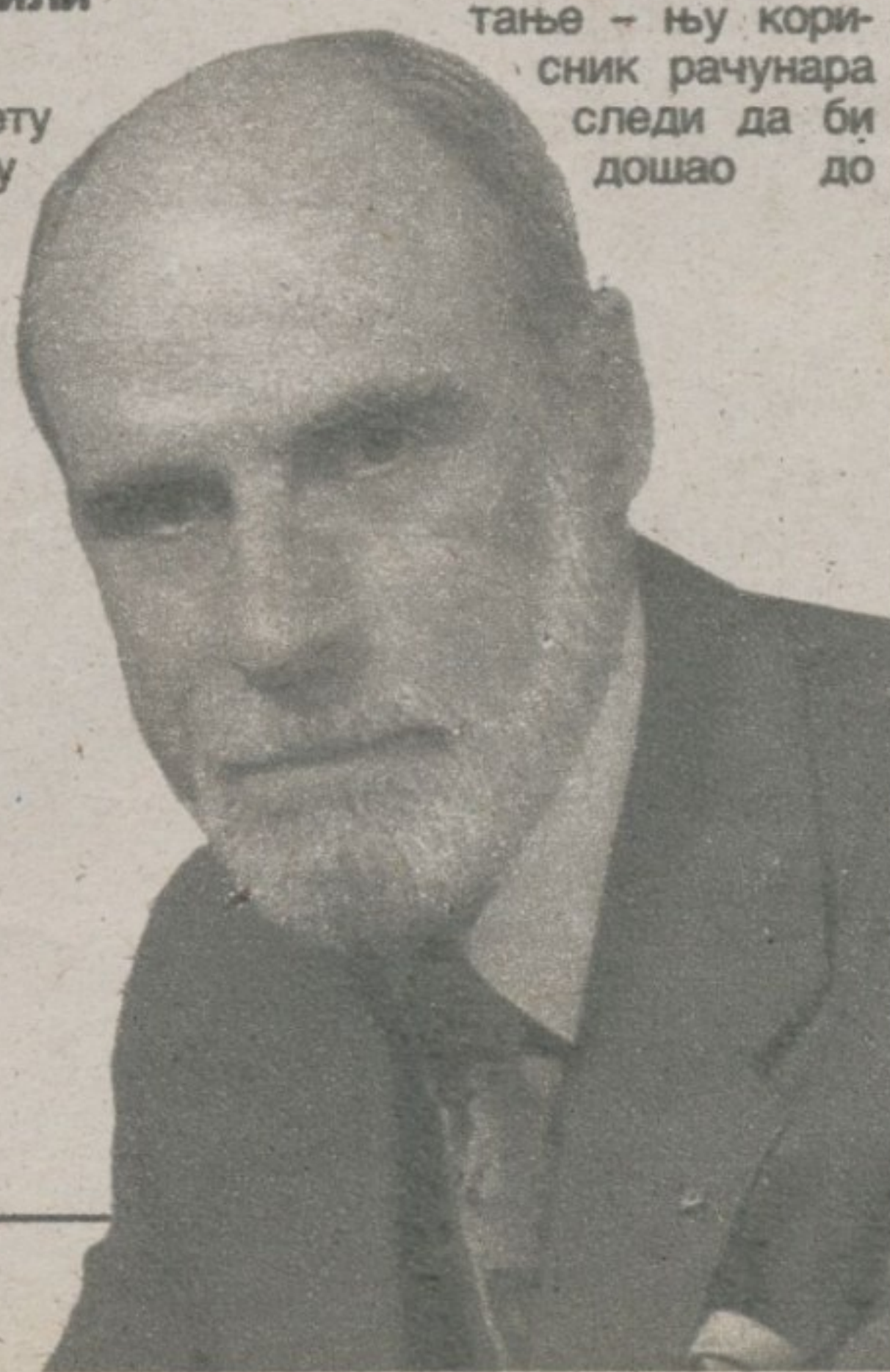
Велика „светска мрежа“ или World Wide Web (WWW) појавила се на Интернету у лето 1991, првентствено захваљујући Тиму Бернерсу – Лију, инжењеру из европског нуклеарног центра CERN у Женеви ■

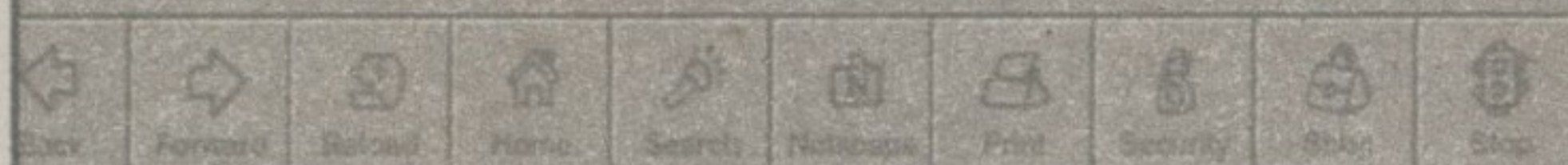
морали су подједнако добро да се уклопе у било које две мреже које повезују и да овакав компјутер буде хост (енг. host = домаћин, газда) за обе мреже.

Постојећи протокол ARPANET-а није могао да се примени и на друге мреже, па су Серф и Кан морали да израде нов протокол, разумљив за све мреже. У међувремену дешавају се још две врло важне ствари неопходне за стварање Интернета. Отварају се две нове мреже, RPNET и SATNET. Прва је преносила своје електронске поруке радио-таласима широм САД, а друга, можда још значајнија, преко сателита. Јер, сателитима је могуће најбрже повезати мре-

ОСНИВАЧИ ИНТЕРНЕТА

Роберт Боб Кан (лево) и Винтон Винт Серф (десно) „очеви“ су Интернета који је прорадио у јулу 1977. године ■

РЕКЛИСУ

О ИНТЕРНЕТУ

жељеног податка (информације).

Већ крајем те године Ли прави и протокол за његово коришћење – HTTP (hypertext transfer protocol), и програм за прегледање докумената уз помоћ такозваних „хипервеза“ (hyperlinks). Хипервезе су, у ствари, поједине речи у податку које су, ако се изабере, водиле ка другим, тематски сродним подацима.

Али, хипертекст је омогућио и повезивање текстова са другачијим „форматима“, то јест са сликом, тоном, анимацијом и видеом. Следеће, 1990. године овај систем је

вио први „Web browser“ („Веб браузер“), односно програм којим се претражује Web. Назван „Мозаик“, овај „браузер“ (претраживач) омогућио је и обичном човеку, који се не разуме пуно у рачунаре (и куцање наредби), да се лако креће по мрежи, једноставним поступком „покажи и кликни“. Истим оним којим се служи и кад није на Интернету.

Овај програм појавио се у септембру 1993. године (неки сматрају да је то датум постанка www). Одмах је постао прави хит, поготово што је Универзитет у Илиноису, у чијој је компјутерској лабора-

Oprobaјte se na internetu.
Pomozite mi
da zajedno sagradimo moju
NESQUIK kućicu!
www.nesquik.co.uk

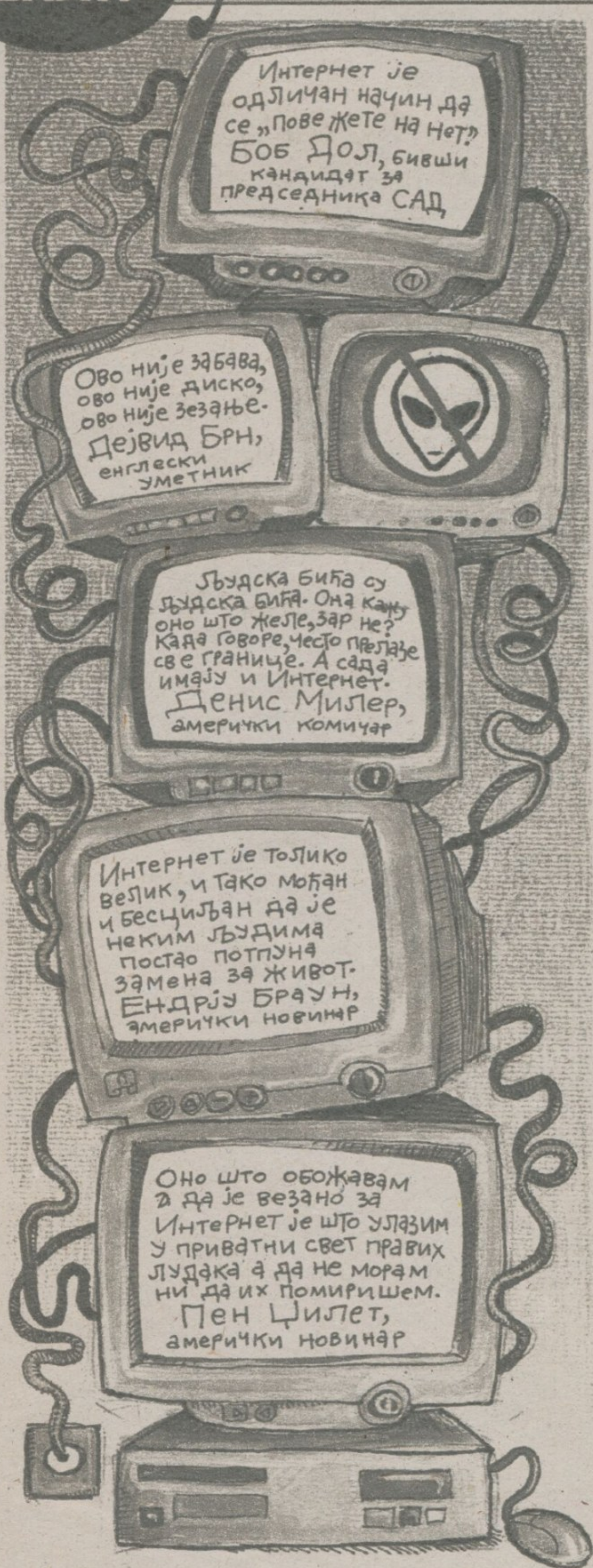
званично приказан у CERN, па пошто је схваћен његов значај, CERN је у лето 1991. године дозволио његово коришћење и на Интернету. Тако је могао да се роди World Wide Web („светска мрежа“).

Сада је и на Интернету постало могуће приказивати странице текста у пуном садржају и лепоти како оне изгледају на екрану рачунара. Омогућено је приказивање такозваних „Web страна“ и „Web сајтова“ (презентација).

Да би се све користило још лакше и угодније, побринуо се млади амерички програмер **Марк Андресен**, који је напра-

торији Марк тада радио, дозволио његово бесплатно копирање и коришћење на Интернету. Андресен је неколико година касније, када је заједно са Џејмсом Кларком (оснивачем Silicon Graphics, Inc.) основао заједничко предузеће, на основу „Мозаика“ направио још бољи програм, претраживач Веба – Netscape Navigator. Нетскејп је (уз „Мајкрософтов“ Internet Explorer) постао најпопуларнији претраживач. Љубитељи Веба сада су могли да уживају и да „сурфују“ по Интернету, као да клизе на дасци преко великих морских таласа ■

Припремио
Горан Војиновић

Илустровала Александра Прхал

ШАХОВСКЕ БАСНЕ

СТОНОГА И ЈЕЛЕНАК

Јеленак је у цајтноту својим клештима пажљиво померао фигуре. А онда се стоноги учинило да има добитак и брже-боље са пет-шест ногу такну фигуру. Схвативши да је упала у замку, пусти фигуру и поче да се правда:

– Знаш, јеленко, да ја играм само с предњим ногама. Не знам шта ми би да ми задње ноге буду брже од памети.

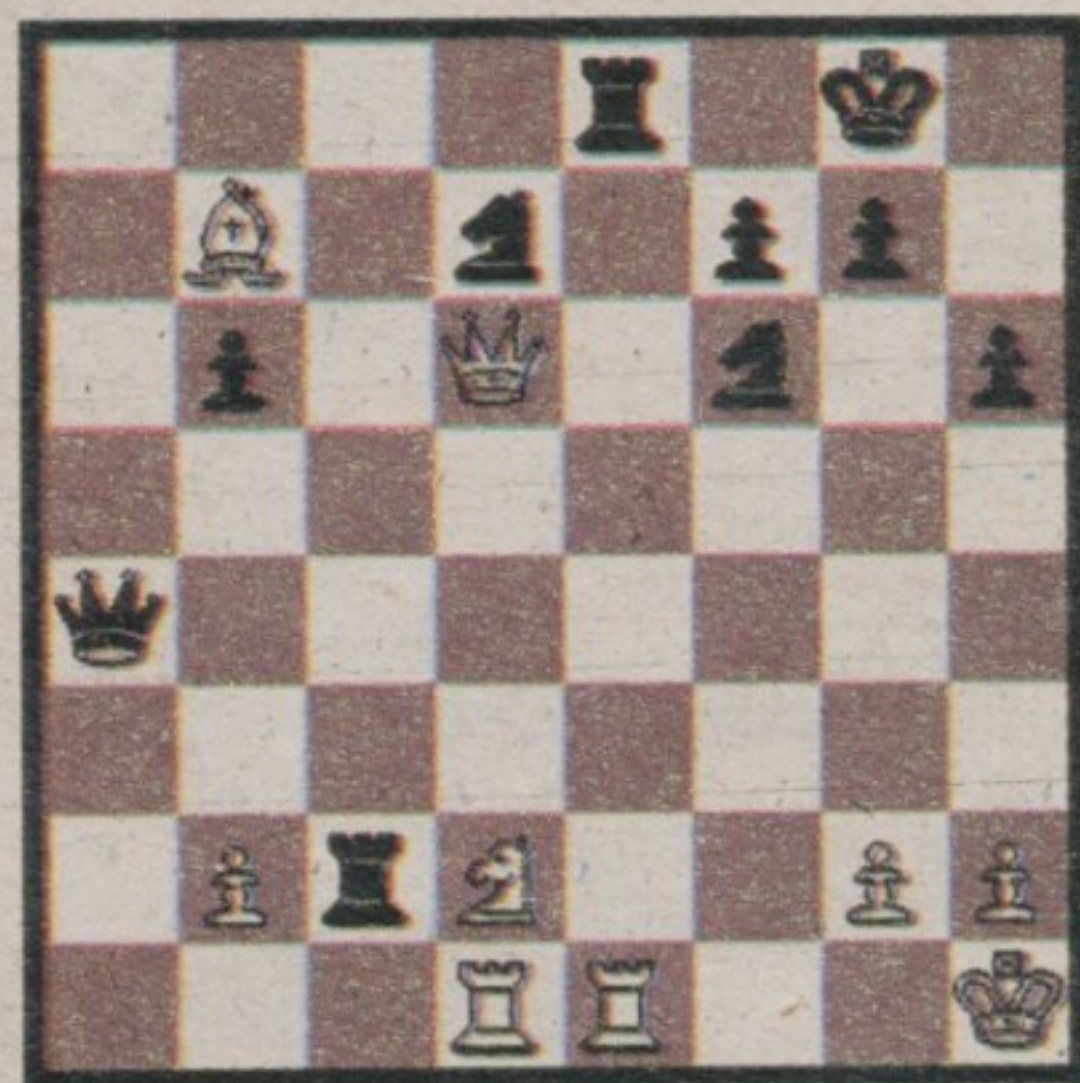
Доброћудни јеленак, пун разумевања за стоногине муке с непослушним ногама, врати потез и – изгуби партију!

Наравоученије: такнуто-макнуто је принцип који шаху даје смисао и зато – трипут мери, а једном вуци фигуру!■

ТАКНУТО, МАКНУТО!

Јудит Полгар
– Каспаров

1. e4, c5, 2. Sf3, d6, 3. d4, cd4, 4. Sd4, Sf6, 5. Sc3, a6, 6. f4, e6, 7. Le2, Le7, 8. 0–0, Dc7, 9. De1, Sbd7, 10. a4, b6, 11. Lf3, Lb7, 12. Kh1, Td8, 13. Le3, 0–0, 14. Dg3, Sc5, 15. f5, e5, 16. Lh6, Se8, 17. Sb3, Sd7, 18. Tad1, Kh8, 19. Le3, Sef6, 20. Df2, Tfe8, 21. Tfe1, Lf8, 22. Lg5, h6, 23. Lh4, Tc8, 24. Df1, Le7, 25. Sd2, Dc5, 26. Sb3, Db4, 27. Le2, Le4, 28. Se4, Se4, 29. Le7, Te7, 30. Lf3, Sef6, 31. Da6, Tee8, 32. De2, Kg8, 33. Lb7, Tc4, 34. Dd2, Da4, 35. Dd6, Tc2, 36. Sd2

36... овде је Каспаров, према изјавама очевидаца, одиграо Sc5, а онда вратио скакача на поље F8?!! Партија је даље текла овако:

37. Se4, S8d7, 38. Sf6, Sf6, 39. Db6, Sg4, 40. Tf1, e4, 41. Ld5, e3, 42. Lb3, De4, 43. Lc2, Dc2, 44. Td8, Td8, 45. Dd8, Kh7, 46. De7, Dc4. Бели је предао!■

МАГАРАЦ, КОЊ И МАЗГА

Изазвало магаре коња на шаховски мегдан.

Но, видевши га изблиза како је леп, снажан и брз, уплаши се и изгуби партију. Сутрадан спази неугледну мазгу.

– Ево мени поена од пацера! – помисли магаре и поређа фигуре.

Ипак, истрајна и жилава мазга надвлада тврдоглаво магаре.

Наравоученије: не ваља преценити противника, још је горе потценити га!■

ИСТРАЈНОСТ

Фрезнер – Хауснер; Трнава, 1982.

1. e4, c5, 2. Sf3, d6, 3. Lb5, Sd7, 4. d4, Sgf6, 5. Sc3, cd4, 6. Dd4, g6, 7. Lg5, Lg7, 8. 0–0, 0–0, 9. Ld7, Ld7, 10. Dd2, Tc8, 11. Tfe1, Te8, 12. Tad1, Lc6, 13. Sd4, Db6, 14. b3, Ld7, 15. Lf6, Lf6, 16. Sce2, a5, 17. a4, Lc6, 18. Dd3, d5, 19. ed5, Ld5, 20. c4, Lc6, 21. Sc6, bc6, 22. Sg3, Tb8, 23. Se4, Ted8, 24. Sf6, ef6, 25. Dg3, Td1, 26. Td1, Kg7, 27. Td3, Td8, 28. h3, h5, 29. c5, Db8, 30. Td6, Td6, 31. cd6, Dd8, 32. Dd3, Kf8, 33. Dd4, Ke8, 34. b4, Kd7, 35. ba5, Da5, 36. g3, De5, 37. Da7, Kd6, 38. Df7, Kc5, 39. Dg6, Kb4, 40. g4, h4, 41. Dd3, c5, 42. Db5, Ka3, 43. a5, De1, 44. Df1, Da5, 45. Da1, Kb4, 46. Df6, c4, 47. Db2, Ka4, 48. Da1, Kb4, 49. Db2, Ka4, 50. Da1, Kb4, 51. Da5, Ka5, 52. Kf1, Kb4, 53. Ke2, Ka3, 54. g5, c3, 55. g6, c2, 56. g7, c1D, 57. g8D, Db1, 59. Kg2, De4, 60. Kh2, De5, 61. Kh1, De4, 62. Dg2, Db1, 63. Kh2, Db8, 64. Kg1, Db1, 65. Df1, Dg6, 66. Kh2, Dd6, 67. f4, Df6, 68. Dc4, Db2, 69. Kg1, Db1, 70. Kf2, Df5, 71. Dc3, Ka4, 72. De3, Dg6, 73. Ke2, Kb4, 74. Dd4, Ka5, 75. Dd8, Kb4, 76. Dh4, Dc2, 77. Kf3, Dd1, 78. Ke4, Dc2, 79. Ke5, Dc7, 80. Kf5, Dc8, 81. Kg5, Dg8, 82. Kh5, De8, 83. Kg4, De2, 84. Kf5, Dd3, 85. Ke5, Dc3, 86. Ke4, Dc6, 87. Ke3, Dc3, 88. Kf2, Dd2, 89. Kf1, Dd3, 90. Kg2, Dd5, 91. Kg3, Dd3, 92. Kg4, Dd1, 93. Kg5, Dd8, 94. Kh5, De8, 95. Kg4, De2, 96. Kf5, Dd3, 97. Ke6, Dc4, 98. Kf6, Dd4, 99. Kg6, De4

100. Kg7, Dd4, 101. Kf8, Ka4, 102. Dg4, Df6, 103. Kg8, Dd8, 104. Kf7, Dc7, 105. Kg6, Dd6, 106. Kh5, Df6, 107. f5, Ka5, 108. Dg6, Dh8, 109. Kg4, Dd4, 110. Kg5, De3, 111. Kh4, Df2, 112. Kh5, De2, 113. Kh6, De3, 114. Dg5, Dh3, 115. Kg7, Dc3, 116. f6, Ka4, 117. Df5, Dg3, 118. Dg6, De5, 119. Dg4, Ka3, 120. Kg6, Dd6, 121. De4, Dg3, 122. Kf7, Dh2, 123. Kf8, Dh6, 124. Ke7, Dg5, 125. Df3, Kb2, 126. Kd7, Db5, 127. Dc6, Db3, 128. Dg2, Ka3, 129. De4, Db5, 130. Dc6, Df5, 131. Kc7, Kb2, 132. Dd6, Ka2, 133. Kd8, Dg5, 134. De6, Ka1, 135. Ke8, Db5, 136. Re7, Dc5, 137. Ke8, Db5, 138. Kf7, Dh5, 139. Kg7, Dg5, 140. Kf8, Dc5, 141. De7, Dc8, 142. De8, Dc5, 143. Kg7, Dg5, 144. Dg6, De5, 145. Dd3, Dg5, 146. Kf7, Dh5, 147. Kf8, Dc5, 148. Kg7, Dg5, 149. Dg6, De5, 150. Dg1, Ka2, 151. Da7, Kb2, 152. Db6, Ka1, 153. Kf8, De4, 154. f7, De5, 155. Dg1, Ka2, 156. Dg2, Ka3, 157. Kg8, De6, 158. Df3, Ka2, 159. Kh7, Dd7, 160. Kh8, Dd4, 161. Kh7, Dd7, 162. Dg2, Ka3, 163. Dg6, Ka2, 164. Kg8, Dd5, 165. Da6, Kb1, 166. Db6, Ka2, 167. Kf8, De5, 168. Dc6, Ka3, 169. Kg8, Dg5, 170. Kh7, Dh5, 171. Kg7, De5, 172. Df6, Dg3, 173. Dg6, De5, 174. Kh7, Dc7, 175. Dd3, Ka2, 176. Kg8. Црни предаје ■

ДЕЛФИН И САРДЕЛА

Играли шах делфин и бели кит. Кад су већ ушли у жестоку временску оскудицу, сардела се охрабри, изрони и поче да дели савете.

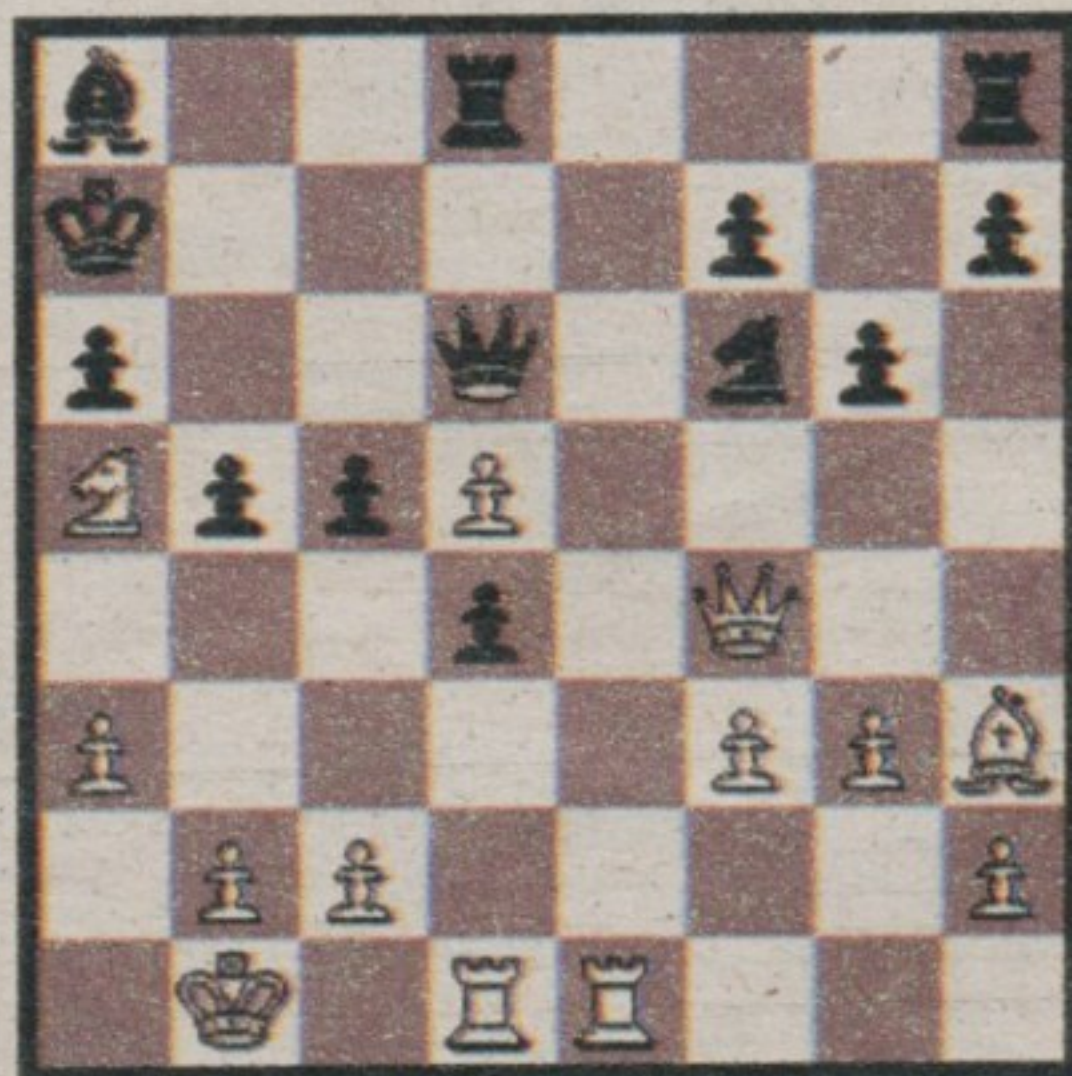
– Боље и да изгубим него да послушам кибицера – рече изнервирани делфин и – прогута сарделу!

Наравоученије: кибицеру, мање збори да не буде I am sorry!■

БЕЗ КОМЕНТАРА!

Каспаров – Топалов
Вајк ан Зе, 1999.

1. e4, d6, 2. d4, Sf6, 3. Sc3, g6, 4. Le3, Lg7, 5. Dd2, c6, 6. f3, b5, 7. Sge2, Sbd7, 8. Lh6, Lh6, 9. Dh6, Lb7, 10. a3, e5, 11. 0–0–0, De7, 12. Kb1, a6, 13. Sc1, 0–0–0, 14. Sb3, ed, 15. Td4, c5, 16. Td1, Sb6, 17. g3, Kb8, 18. Sa5, La8, 19. Lh3, d5, 20. Df4, Ka7, 21. The1, d4, 22. Sd5, Sbd5, 23. ed, Dd6, 24. Td4, cd, 25. Te7, Kb6, 26. Dd4, Ka5, 27. b4, Ka4, 28. Dc3, Dd5, 29. Ta7, Lb7, 30. Tb7, Dc4, 31. Df6, Ka3, 32. Da6, Kb4, 33. c3, Kc3, 34. Da1, Kd2, 35. Db2, Kd1, 36. Lf1, Td2, 37. Td7, Td7, 38. Lc4, bc, 39. Dh8, Td3, 40. Da8, c3, 41. Da4, Ke1, 42. f4, f5, 43. Kc1, Td2, 44. Da7. Црни предаје■

ПОДТИПНИК
ЗАБАВНИК

КАД ПАНДЕ ЗАЦВРКУБУ

Камените падине планина на југозападу кинеске провинције Се-чуан. Висина 2200 до 4000 метара. Под крошњама мон-сунске прашуме густо су преплетени рододендрони крај којих расту бамбуси: то је завичај великих и малих панда.

Панде су, у ствари, азијски ракуни из потпородице прамедведа Старог света. Малог панду називају још и мачкомедвед (*Ailurus fulgens*). Главна храна и великих и малих је бамбус, али и поред тога нису супарници: велике панде грицају бамбусове стабљике, а мале се хране само изданцима.

Умивање пре љубави

Почетком јануара, док још свуда лежи снег, буди се неодољива љубавна чежња иначе плашљивих и стидљивих усамљеника какви су и мужјаци и женке мале панде. Мужјак почиње да цвркуће као птица и тим звуцима мами женку. Али, чим се она појави, њих двоје дивљачки на-срћу једно на друго. Ритмичким покретима подижу и спуштају главе, сударају се, обрајају. Затим се „заљубљеници“ подижу на задње ноге и ударају се предњим шапама.

Заљубљени се подижу на задње ноге и снажно се ударају предњим шапама као на боксерском рингу

После жестоке борбе њихове беле троугласте уши се подижу: то је знак да обоје сад нуде пријатељство. Ударци по глави претварају се у миловање као плиш меким доњим делом стопала, њушке се додирују као у пољупцу. Загрљени, мужјак и женка падају на снег, котрљају се по њему дижући око себе снежне облаке, растављају се, поново се грле. Љубавна игра траје целу ноћ. Кад ујутру сунце почне да отапа лед на смрзнутим изворима, „вереница“ одлази до њих да би шапама умила лице. То је знак да је удварању дошао крај и да је куцнуо час за прве брачне тренутке.

Медени месец траје свега недељу дана. Будућа мајка тера од себе мужјака јер јој нагон говори да од њега, као од оца, не треба много да очекује. Он, опет, свој усамљенички живот воли више од породичног.

Ове животиње дугачке шездесетак центиметара и тешке

око 6 килограма приroda је савршено оденула. Спољни слој њиховог пламеноцрвеног крзна чине дугачке чекиње. Када их приљубе уз тело, оне су као савршен кишни мантил. Испод чекиња малим пандама израсте густо, и топло, пахуљасто крзно.

У дубоком сну

Када по највећој зими бамбусово лишће покрије лед, за мале панде наступа најтежи део године: време глади. Оне се тада задрмају у шупљине дрвећа или шире пукотине у стени затварајући улаз сувом травом или увелим лишћем.

У свом зимском склоништу главу полажу међу задње шапе које зраче топлотом, покривају се својим дебелим репом и – обаиру. Телесна температура им опада, рад срца се успорава. У тако обамрлом стању залихе животне енергије полако се троше да би истрајале све док се лед на најважнијим изворима хране не отопи.

После 114 до 145 дана, а то је негде у јуну, кад су данни већ веома топли, на свет

Мале панде највише воле младе, сочне изданке бамбуса

долазе млади, обично њих четворо. Младунци, тешки око 130 грама, имају ретко крзно, али су још извесно време слепи.

Највећа опасност прети им од куна које по цео дан мотре на њихове брлоге да би се, кад падне мрак, увукле у њих. Борећи се против те сталне опасности, мајка прибегава лукавству: уместо једне „дечије собе“ унапред припреми још четири или пет у које свака два или три дана сели младе. Преноси их једно по једно нежно их узимајући зубима. Малишани нагонски падају у такозвани дневни сан и без отпора издржавају честе селидбе.

Кад наврше три месеца, младунци напуштају гнездо мада у том добу имају само трећину мајчине тежине. Иако још сићушни, они упорно покушавају да се прилагоде животу у „туђем свету“. Ако тада успеју, могу да поживе и четрнаест година■

К. В.

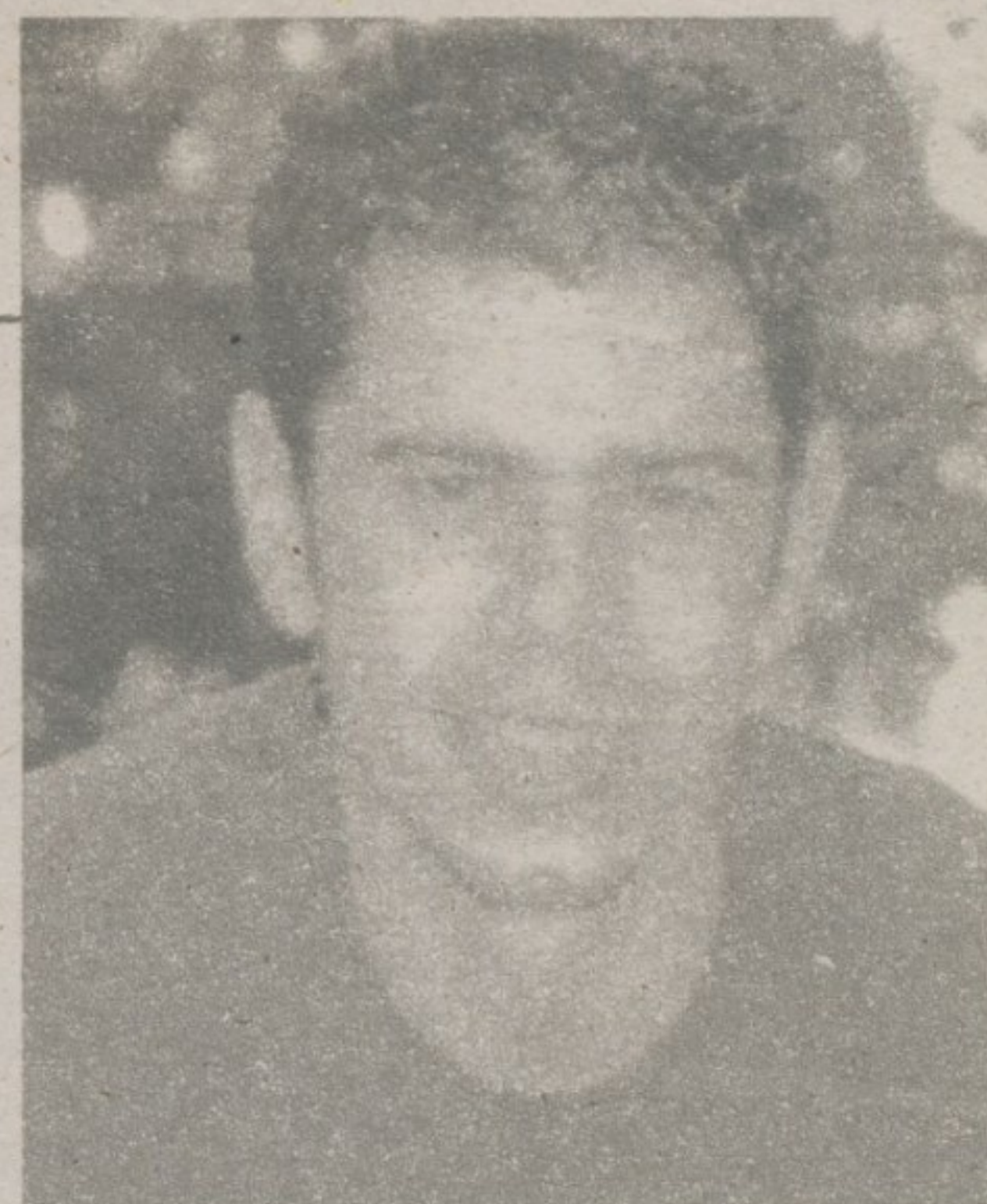
МАГИЧНА УКРШТЕНИЦА

ВОДОРАВНО И УСПРАВНО: 1. Име и презиме чувене америчке манекенке са слике, 2. Прастановница Балканског полуострва – Део капута, 3. Име бившег грчког кошаркаша Галиса – Четинарско дрво, смрча, 4. Желудац и црева у људском или животињском телу – Тркачица са Јамајке, Марлен – Који нема моћ говора, 5. Прва непозната у математици – Чуvari паса, псетари – Симбол танта-ла, 6. Према, к – Град у Чешкој – Ознака за тону, 7. Ознака за радијус – Залажење у године – 3. и 24. слово азбуке, 8. Ојачавање бетона челичним шипкама – Члан Горњег дома у Великој Британији, 9. Поштен, честит (у спорту) – Врста врбе (мн.) – Кула уз манастире у средњем веку, 10. Енглески фудбалски репрезентативац, Мајкл – Ознака за ампер – Надимак фудбалера Драгана Стојковића, 11. Тениски реквизит – Град код Париза са дворцем Луја XIV, 12. Наука о драми и техници драме ■

Код магичне укрштенице исти појмови се уписују и водоравно и усправно.

●	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2							■					
3						■						
4					■				■			
5				■						■		
6			■								■	
7		■									■	
8									■			
9				■				■				
10					■		■					
11						■						
12												

●	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1								■				
2						■						
3					■				■			
4				■						■		
5								■				
6	■						■					
7						■						■
8					■							
9			■						■			
10				■				■				
11							■					
12					■							

ВОДОРАВНО: 1. Учинити мутним, замутити – Пролећни месец, 2. Игра са 78 карата – Планина у Србији, 3. Град у Енглеској на Темзи – Шумска креда – Похвална песма, 4. Готов новац – Име кошаркаша Пипена – 7. и 28. слово азбуке, 5. Славни шведски скакач увис, Патрик – Надимак глумца Карацића, 6. Планина код Београда – Центар нервног система, 7. Било како – Боја, фарба, 8. Синови и кћери – Врста вишње, 9. Суседна слова азбуке – Краљевска галија (анаграм: АРЕАЛ) – Узгој стоке за клање, 10. Овамо – Грчко слово – Име сликара Шумановића, 11. Елемент из групе ретких руда – Ниже божанство из

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

СКАНДИНАВКА

	КОЊ БЕЛЕ БОЈЕ БЕЛАЦ	КОЊ У НАРОДНОЈ ПЕСМИ	ЛЕПОТАН СА СЛИКЕ		БРОЈ МИНУТА ПРОВЕДЕНИХ У ИГРИ	РУБЕЉА	ПТИЦА КОЈА СЕ ХРАНИ ОСАМА (МН.)	ЗАВАРНО МЕСТО
УЧЕНИК				КОЊ МРКЕ БОЈЕ МЛЕТАЧКИ ЗЛАТНИК				
ОТСКЛОНЕ						СТАРО ИДЕ ВИСА БЕЗНИК ИЛИ (ЗАСТ.)		
ГРАМ		БЕЗИНИ ТАНАК СЛОЈ ЗЛАТА				ЗЕМЉИШНА МЕРА АМПЕР		
1. И 19. СЛОВО АЗБУКЕ			КОЊ ЖУТКАСТЕ ДЛАКЕ БРАНИ КОЊ					ПРАВИТНИ ЦРТЕЖЕ
	САМО- ПОЖРТВО- ВАЊЕ	КОЊ ТАМНО- РНИЈЕ БОЈЕ	РАДЕЉУС	ЧАВАО, КЛВЗ	БОТАНИКА (СКР.)	ГОЉИТИ СТОКУ Е.Б.	Н.Ц. ГЛУМЦА ЖИВОТ	
МЛАДУНЧЕ КОЊА						ЗРИТИ ПОСТУПАК БОЈЕЊА ТКАНИНА		РАЗРЕД ГЛУМАЦ ШАРФ
ГРЧКО СЛОВО			ЖЕНКА КОЊА РЕКА У ТУРСКОЈ			ПЕРИОД ОД РОЂЕЊА ДО СМРТИ ПРОСТ БРОЈ		
УДРУЖЕЊЕ КРУШНОГ КАПИТАЛА					КОФА КОЊСКА СВАГА (СКР.)		УЗВИК НЕ- СТРИЉЕЊА РЕКА У АУСТРИЈИ	
ДОЛНИ, УВАЛЕ					ЗАПАЉЕ- ЊЕ СЛУЗО- КОЖЕ	ПРКОС ОБИМ		
СЕОСКО ПОДРУЧЈЕ					МАЊЕ ЗДРАВ- СТВЕНЕ УСТАНОВЕ			

грчке митологије, 12. Пркос – Скинути маказаме ■

УСПРАВНО: 1. Подземна река из грчког мита – Савршени узор (мн.), 2. Име и презиме фудбалера са слике, 3. Град на Космету – Лична заменица, 4. Глас, звук – Врста метала – Иста слова, 5. Извршни комитет (скр.) – Мање насеље – Град у античкој Апулији, 6. Ознака за тону – Рибља јаја – Умашћено, 7. Простор у продавници окренут према улици – Индијска богиња смрти – Ознака за север, 8. Део цвета, латица – Кошмар – Старији (скр.), 9. Иницијали глумца Алексића – Град у Италији (ауто-трке) – Област у Немачкој, 10.

Име спринтера Болдона – Не доћи куда би требало доћи, 11. Име и презиме нашег глумца („Сабирни центар“), 12. Врло мали трак светлости – Монголско племе ■

ОСМОСМЕРКА

С	О	Ф	И	Ј	А	Ц	И	Д	А	Л	В
Т	Т	Л	Е	Н	К	А	Р	Ш	А	А	Е
А	А	О	А	А	К	А	А	Н	К	Љ	С
Н	Р	В	Ј	Н	Г	Т	Л	Н	Н	И	Н
А	О	А	А	А	А	Ц	И	Л	И	М	А
Ј	Д	В	Н	Н	Н	Д	М	А	Р	А	Н
И	И	А	Е	К	А	К	Р	Љ	А	Р	Е
Л	С	Л	Л	Р	А	А	А	О	М	И	В
И	И	П	Е	Т	Р	И	Ј	А	Г	Н	Е
М	И	Р	Ј	А	Н	А	Ц	И	Д	А	Н

У дијаграму осмосмерке заокружите женска имена из пописа. Неискоришћена слова, читана редом, дају име руске тенисерке са слике (Курњикова).

АРАНКА, ВЕСНА, ВЛАДИЦА, ГОРДАНА, ДРАГАНА, ИВАНКА, ИСИДОРА, ЈАРМИЛА, ЈЕЛЕНА, ЈОВАНА, ЛЕНКА, МАРИНА, МАРИНКА, МИЛЕНА, МИЛИЈАНА, МИЛИЦА, МИЉА, МИРЈАНА, НАДИЦА, НАТАША, НЕВЕНА, ОЉА, ПЕТРИЈА, РАДИНКА, СОФИЈА, СТАНА, СТОЈАНКА ■

Решења на страни 49

тридесет три

ГОСПОДАРИ РАТА II ДЕО

НАПИСАО СТИВ СКИТС НАЦРТАО ДЕЈВИД ВЕНЦЕЛ

1

ЧИТАВУ СЕДМИЦУ
ЗАХАЉА ОД РЕСТИ-
ВОБОГ ЗАМКА ПО-
СТОЈАО ЈЕ ЈЕДАН
ЈОШ НЕОБИЧНИЈИ
КРАЉЕВСКИ ДВО-
РАЦ, ЈЕЗКВ И ТРО-
НОВИТ, СКРОВИШТЕ
КРАЉА МАРКУСА...

КАКО НА ИЗГЛЕД,
ЈЕЗИВО ХЛАДАН,
УНУТРА СУ СЕ
СТВАРИ БИЛИ ЗА-
ГРЕВАЛЕ...

УИСТИНУ, ОВО
ЈЕ БИЛО МЕ-
СТО СТРАХОТНЕ
МАГИЈЕ...

МОЛИМ ТЕ,
МОЈНИ, ИМАЈ
МИЛОСТИ! САМО
САМ МИНУТ ЗА-
КАСНИО НА ТВОЈ
ПОЗИВ...

НА-
ДАМ СЕ
ДА СИ
СХВА-
ТИО!

СЛУШАЈТЕ
МЕ, ЈА САМ
МОГАН! НЕГУ
ВИШЕ ДА
ДОПУШТАМ
НЕПОСЛУ-
ШНОСТ!

ПА, ДОБРО,
САВЕТНИЧЕ,
ДОКАЗАЋУ ТИ
ДА САМ МИЛО-
СТИВ - ОПРО-
СТИЋУ ТИ ЖИ-
ВОТ!

НИЈЕ
ЛОШЕ,
ВИСОСТИ!

ВИДИ, БРАТЕ,
САМО ЈЕДАН
ЗНАК РУКОМ!!!

ХАЈД-
МО,
БЕРТРА-
НЕ!

МОЖДА
СМИСЛИМО
НЕШТО...

НЕ, НЕ
ИДЕМ!

УЛОЖИЛИ
СМО У
ОВО...

НЕ
МОЖЕМО
ВИШЕ НИ-
ШТА!

МОЖДА
ТИ МИСЛИШ
ТАКО,
АЛИ ЈА...

ЧУЈ МЕ,
КРАЈУ
МАРКУСЕ... НЕ
ТЕРАЈ НАС
КАО МУВЕ!

НЕ,
БЕРТ...

ЗАСТУЖИЛИ СМО
НАГРАДУ!

КАКО СЕ
УСУЂУ-
ЈЕШ?

НИКАД
ВИШЕ
СА БУДА-
ЛОМ!

ЖАО МИ
ЈЕ, БЕРТРА-
НЕ, АЛИ ОВО
ЈЕ ЗАТВОРЕ
ДОБРО!

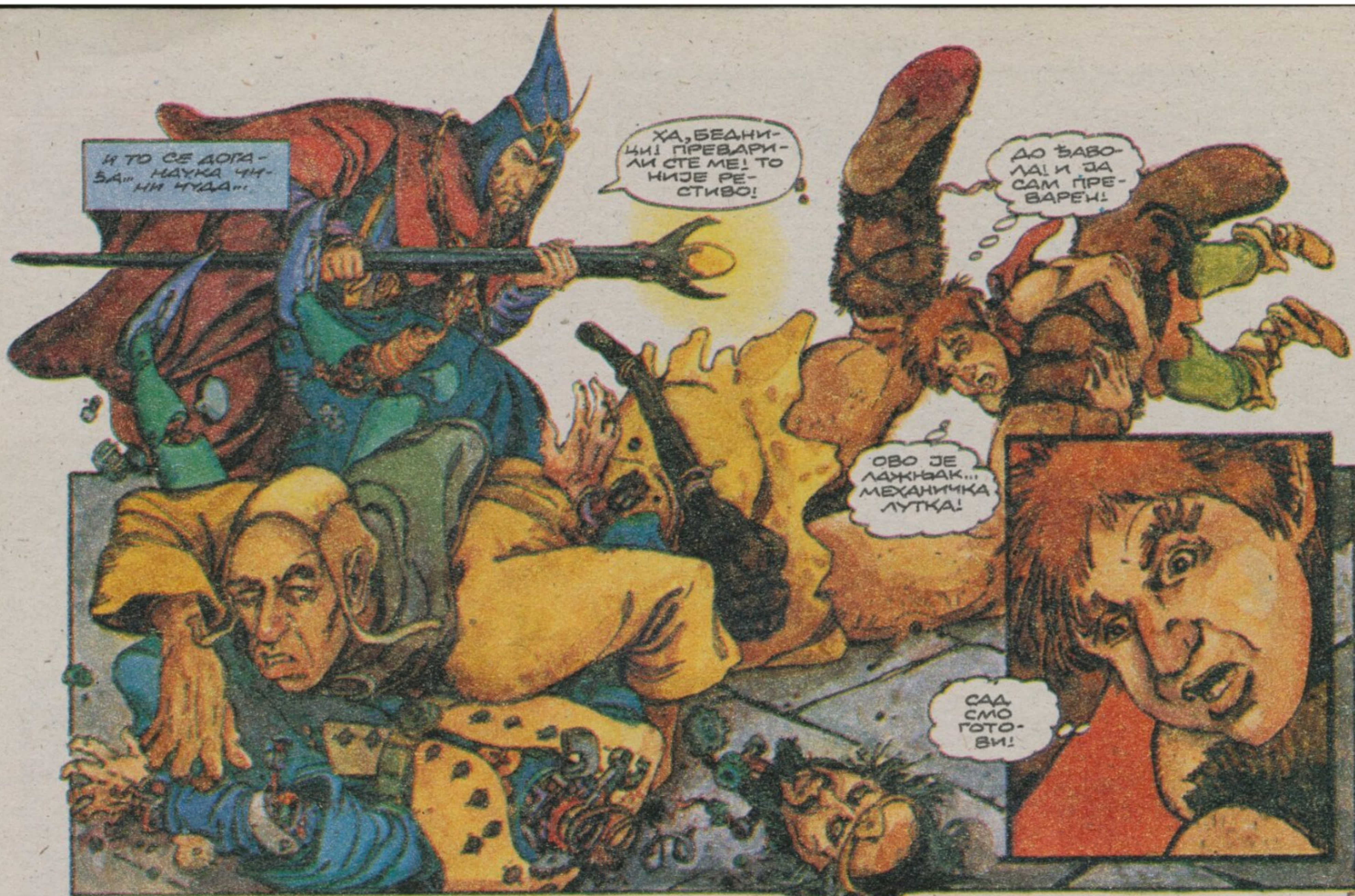
УО!

ПАЗИ-
ТЕ, БУ-
ДАЛЕ!

ОХ,
НИСАМ
ХТЕО...

...ДА
СМРЕКАМО
РЕСТИ-
ВА!

И ТО СЕ ДОГА-
БА! НАУКА ЧИ-
НИ ЧУДА!

ХА, БЕДНИ-
ЦИ! ПРЕВАРИ-
ЛИ СТЕ МЕ! ТО
НИЈЕ РЕ-
СТИВО!

ДО БАВО-
ЛА! И ЈА
САМ ПРЕ-
ВАРЕН!

ОВО ЈЕ
ЛАЖЊАК...
МЕХАНИЧКА
ЛУТКА!

САД
СМО
ГОТО-
ВИ!

МИСЛИЛИ
СТЕ ДА
МЕ...

МАРКУС
ЈЕ ВАШ ЛУТ...
НЕ МОЖЕ
НИ ДА
ГОВОРИ!

ОВО ЈЕ
НАЈСРАМ-
НИЈА
ПОДВАЛА
ЈЕДНОЈ
КРУНСА-
НОЈ ГЛА-
ВИ! ЗАТО...

...РЕТЕ
ИСКУСИ-
ТИ НАЈ-
СТРАШ-
НИЈУ
КАЗКУ!

ЈА САМ,
У СТВАРИ,
ХТЕО...

ПУШТАЈТЕ
СВЕ СТВОРО-
ВЕ, СВЕ ШТО
ХОДА, ГМИ-
ЖЕ...

...ЛЕТИ...
ХОЋУ
ОСВЕТУ!

ОВАЈ ЋЕ
ДА ПУ-
КНЕ!

СВИ
БЕТЕ
ОСЕТИТИ
МОЈ
ГНЕВ!

УФ! КАД
БИ СВЕ ОВО
ВРАТИЛИ
У БОЛУ!

ГОСПОДЕ!
У ШТА МЕ ЈЕ
ОВАЈ ТРОЛ
УВАДИО!?

ЧЕКАЈ, ТРОЛЕ!
ТИ СИ МИ ОВО НА-
ПРАВИО!

ВАША ВИ-
СОСТИ, МИЛОСТИ,
СВЕТЛОСТИ...

МА
НЕ-
МОЈ!

НИСАМ
НАМЕР-
НО...

И ЈА САМ
ПРЕВА-
РЕН!

ТО ЈЕ
САМО
ПРИМЕРАК
ЊЕГОВОГ
РАДА!

ОН ПРАВИ
ВОЈСКУ
ОВАКВИХ
НАПРАВА!

И ВАС
РЕ ДА
УНИШТИ!

ДА, ТО
ЛИЧИ НА
РЕСТИВА!

УПРАВО
СИ СЕБИ
СПАСАО
ЖИВОТ!

УХ!
УСПЕЛО
ЈЕ!

ТРОЛЕ?

ДА, МОЛИМ...
МОЈ СУТА
БЕРТРАК,
ЗНАТЕ,
МАЈО ЈЕ
ГЛУП...

ИПАК,
ИЗВИНИ-
ТЕ...

ЗА СВЕ
НЕПРИДА-
НОСТИ!

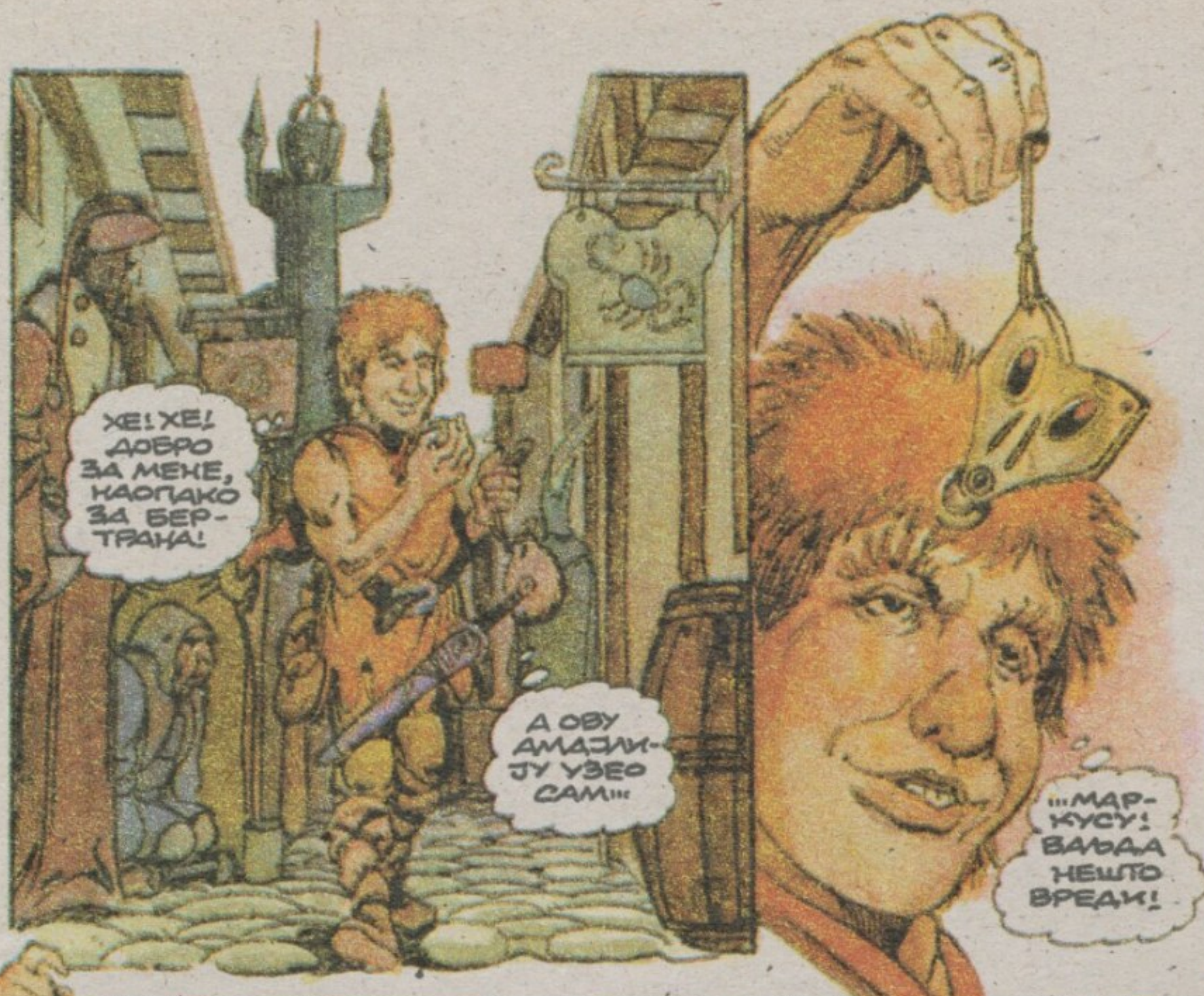
АЛИ
ТРУДИ
СЕ...

ХЕЈ,
ШТА...

ТИШИНА!
А ТЕБЕ,
ТРОЛЕ,
ДА
ВИШЕ
НИСАМ
ВИДЕО!

ДА,
ВИСО-
СТИ!

ДОСТА
ВИШЕ!
ПРЕСТА-
НИТЕ!

НЕБЕТЕ
ВАЈДА
ДА СРШИ-
ТЕ ОВУ
КРИМУ?

ЈА МОРАМ
ПОСЛЕ
ЗА ВАМА
ДА ЧИ-
СТИМ!

ДОСТА
МИ ЈЕ
ТОГА!

БАШ ЈЕ
ЛЕГА!

САД
БЕТЕ ДА
ВИДИ-
ТЕ!

ОООХ!

МОЈА
ГЛАВА!

?

ЕТО ШТА
СУ УЧИНИ-
ЛИ... НАЈ-
МАЊИ МЕ-
ЂУ ЊИМА
НАЈТЕЖЕ
ЈЕ ПО-
ВРЕБЕН!
УВЕК НЕ-
ДУЖНИ
СТРАДА-
ЈУ!

ДИВНО!
САМО ДА СЕ
НЕ НАВИ-
КНЕМ!

БОЈЕ ДА
СЕ МАЛО ПРИ-
ВЕРЕМ ДОК СЕ
ОНИ ВОЈНИЦИ
НЕ ПРОБУДЕ!

ИПЛАК НИСЕ НАГОРЕ
ШТО СЕ ДВЕДНУ
ДОГОДИЛО. ЈЕДНА
СТРАШНА СИЛА СЕ
НАДВИЛА И ПРЕТИЛА...

О, БОЖЕ!

ЈОВА РАДОВАНОВИЋ | ДОБРОСАВ БОБ ЖИВКОВИЋ

ЗАГОНЕТНИ РАСТ НИЛА

Чуо сам за такозвану заго-
нетку Нила па вас молим да
ми одговорите о чему је, у
ствари, реч.

МИЛАДИН
Смедерево

Реч је о појави која је хиља-
дама година збуњивала људе у
долини Нила. Наиме, сваке го-
дине та река у Египту почиње у
јулу да расте и то се наставља
до октобра када је њен ниво се-
дам метара виши него у мају.
За време високог водостаја Нил
се излива из корита и оста-
вља плодан муљ по окол-
ним пољима.

Пораст воде у Нилу био
је тајна зато што у

Египту готово уопште не падају кише.
Због тога су се људи стотинама година
питали шта је узрок редовног раста во-
де у Нилу. Ова „загонетка“ решена је
тек крајем 19. века.

Нил је најдужа река у Африци и њен
ток износи око 6.500 километара. Тече
на север, кроз североисточни део
Африке, углавном кроз Судан и Еги-
пат. Годишње поплаве Нила учиниле
су његову долину, која се налази у вре-
лој, сувој и неплодној пустињи, плод-
ним појасом земље који људи насеља-
вају већ хиљадама година.

Нил настаје од две веће реке – Белог и
Плавог Нила. Бели Нил истиче из Вик-
торијиног језера које се налази у Уган-
ди. Ова река има током целе године ма-
ње више исти водостај и она не може да
буде узрок годишњег пораста воде у ре-

ци Нил. У априлу и мају, када је његов
водостај најнижи, 85 одсто воде у Нилу
јесте вода коју му даје Бели Нил.

Плави Нил извире у Етиопији. У ети-
опским планинама кише, нарочито у
јулу, обилато падају, а има и снега ко-
ји се топи. Сва ова вода слива се у Пла-
ви Нил који је носи у реку Нил, пове-
ћава њен водостај
и узрок је попла-
ва. То је и реше-
ње „загонетке“■

WORDSWORTH

REFERENCE

ЛИК СЛАВНОГ ПЕСНИКА

Недавно сам од другарице добила, за рођендан, енгле-
ски речник који је штампан у Великој Британији. У врху
корица те књиге стоје речи Wordsworth reference, а изме-
ђу њих, у малом овалу, налази се лик неког мушкарца.
Занима ме ко је то.

СЛАВИЦА
Панчево

Реч је о стилизованом портрету Вилијема Вордсворта (1770 – 1850),
водећег песника енглеског романтизма по коме је добила име позната
издавачка кућа чије је дело и речник који имаш. Вордсворт је својевре-
мено био познат по изванредним описима природе, за шта је надахну-
ће налазио у северној Енглеској, где је живео. Вилијем Вордсворт на-
писао је више од 500 сонета, а заједно са Семјуелом Колриџом (1772 –
1834) и „Лирске баладе“, са чувеним предговором који је уједно и мани-
фест романтизма■

ВЕСНИК ПОРУКА О МИРУ

Занима ме зашто је, од свих птица, баш голуб изабран за симбол мира?

НИКОДИЈЕ
Нови Београд

Према историјским подацима, човек је голуба припитомио пре око 5000 година. Ова

птица му је тада, а и касније, највише служила за исхрану и за преношење вести.

Пошто су поруке о окончаним ратовима углавном носили голубови, та птица од давнина је, као и данас, сматрана симболом мира. Голуб као симбол мира нашао је место на грбовима и заставама многих држава и градова ■

МАЧ И СТРЕЛА

Желела бих да вежбама мачевање и стреличарство. Занима ме колико има мачевалачких и стреличарских клубова у Београду и где се они налазе.

ЈЕЛЕНА М.
из Београда

У Београду постоји Мачевалачка академија и неки мачевалачки клубови, попут „Првене звезде“. Осим тога, ова академија даје часове мачевања, на неколико места у Београду, које води професор мачевања Александар Станковић са својим асистентима и тренерима. Мачевалачка академија налази се у Никшићкој улици број 6, а за сва обавештења обрати се на број телефона 011/492-615. Ако си у могућности, не би било лоше да посетиш и Интернет сајт Мачевалачке академије, који се налази на www.akademija.co.yu. Тамо ћеш моћи да сазнаш све о историји мачевања, популарности овог спорта у свету и код нас, опреми која ће ти бити потребна, начин тренинга, као и о дамама које се баве мачевањем.

Што се тиче стреличарства, сва обавештења добићеш у Стреличарском савезу Југославије, на телефон 011/626-042 ■

НАЈВЕЋИ И НАЈУДОБНИЈИ

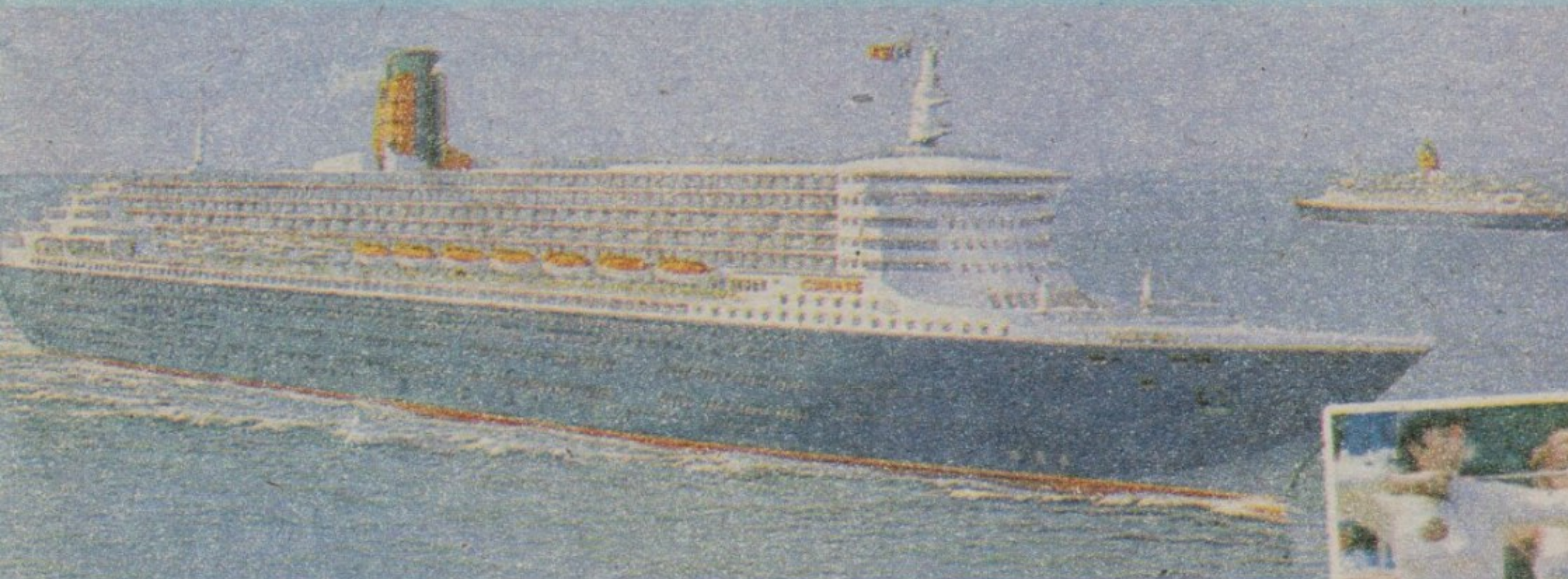
Прочитао сам да ће ускоро бити изграђен путнички брод већи од иједног до сада.

МАРКО КУКИЋ
Нови Сад

Године 2003. према Америци ће запловити нов луксузни путнички пароброд „Квин Мери 2“ који ће бити највећи и најдужи у историји поморства. Брод ће бити дугачак 345 метара, широк 41 и висок 72 метра.

Главна трпезарија подсећаће на трпезарију легендарног „Титаника“. Брод ће моћи да прими 2600 путника и њима на осмодневном путовању преко океана баш ништа неће недостајати јер ће им на располагању бити пет базена, добро опремљен бродски планетаријум за ноћно уживање у звезданом небу, моћи ће да похађају часове страних језика и семинаре из историје уметности. Путницима из највећих и најлуксузнијих апартмана који ће бити на два нивоа и заузимати 150 квадратних метара на услузи ће, у сваком тренутку, бити читав екипа послуге. Тромесечно туристичко крстарење коштаће путнике из апартмана „свега“ девет милиона немачких марака.

„Квин Мери 2“ одликоваће и нови технички проналасци: погон на такозване „под-моторе“ који су покретни као ванбродски тако да ће брод у случају потребе моћи тако рећи у месту да промени правац ■

КОЖА КАО ПОМОРАНЦА

Моја мама жали се на целулит. Зато бих вас молила да ми кажете да ли је он наследан.

ЉИЉА
Нови Београд

То питање често постављају припаднице лепшег пола. Стручњаци се пак слажу у тврдњи да се целулит не може наследити, али се наслеђује склоност ка овој болести.

Већ у детињству поред родитеља се стичу разне навике, па и у погледу исхране, а баш ту се налазе и могући узроци настанка целулита. Дакле, ако је исхрана лоша, а при том није стечена навика редовног вежбања и ако је стално присутна психичка напетост, сигурно је да ће одређена особа – много чешће су то жене – имати целулит.

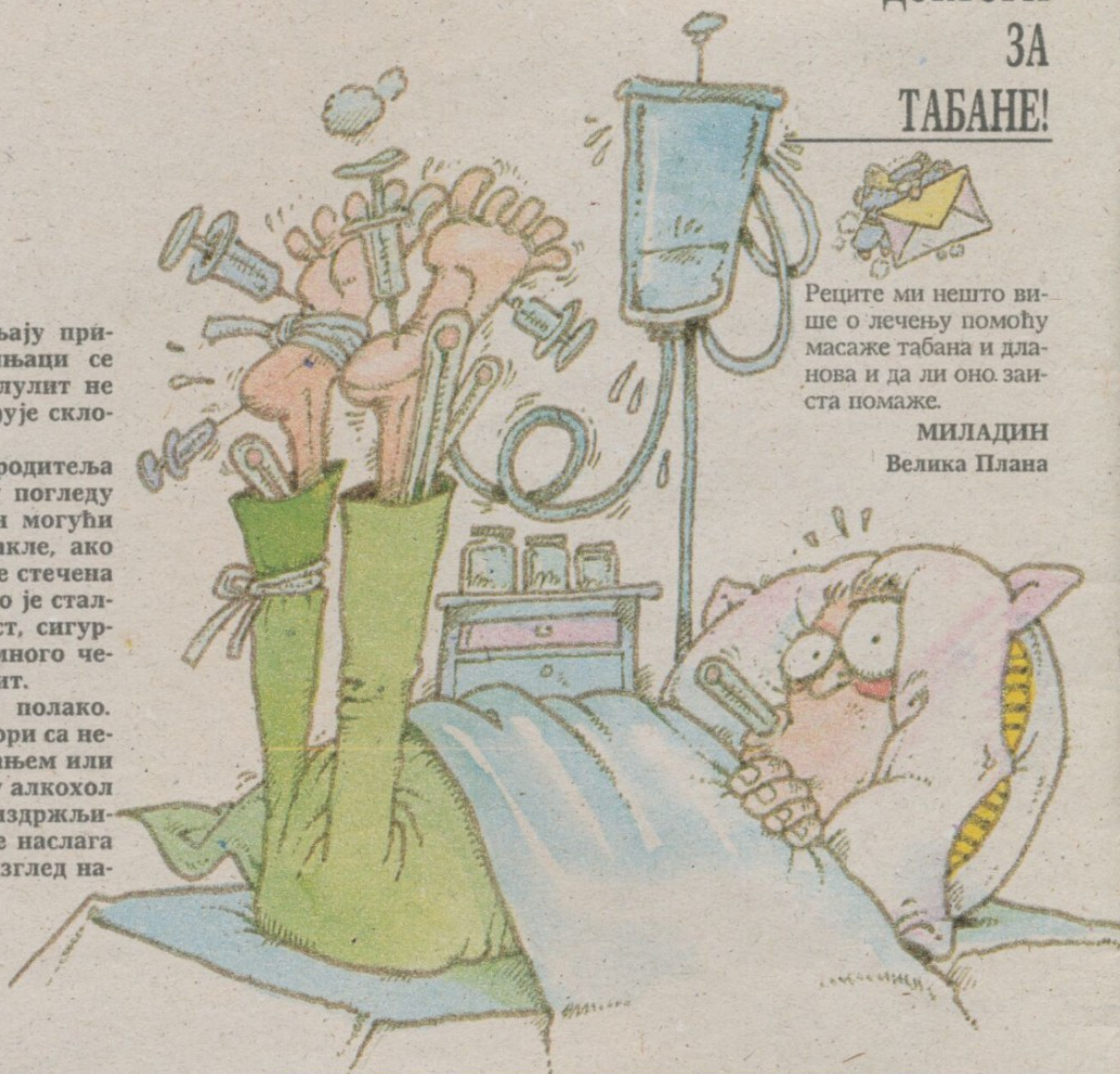
Целулит обично настаје полако. Извесно време организам успева да се избори са некавалитетном исхраном, физичким мировањем или узимањем токсичних материја, као што су алкохол и дуван. Међутим, временом се овај праг издржљивости снижава тако да подстиче стварање наслага поткожног масног ткива које кожи дају изглед налик на кору поморанцем

ДОКТОРИ ЗА ТАБАНЕ!

Реците ми нешто више о лечењу помоћу масаже табана и дланова и да ли оно заиста помаже.

МИЛАДИН
Велика Плана

Рефлексологија је стари кинески и индијски начин постављања дијагнозе и лечења уз дубинску масажу табана и, ређе, дланова. Ова вештина је, по свој прилици, настала у исто време када је у старој Кини први пут процветала акупунктура.

На Западу је била готово непозната све до почетка 20. века, а онда је амерички специјалиста за ухо, грло и нос др Вилијам Фиццералд почео да се занима за њу и назвао је „терапијом зоне“. Он је, наиме, открио да се снажним притискањем или масажом одређених места на телу изазивају дејства у другим, прилично удаљеним деловима.

Највећи појединачни подржавалац ове вештине на Западу била је Американка Јунис Д. Ингем која је 1930. године развила Фиццералдове технике усредсређујући се готово искључиво на стопала. Пошто је она усавршила ову технику, читав поступак се понекад зове Ингем рефлексни метод масаже притиском.

Рефлексологија, као и акупунктура, има највише успеха код такозваних функционалних поремећаја. То значи да се најбољи резултати постижу у лечењу астме, главобоље, тегоба са бешиком и стања стреса. Нема никаквих изгледа да се помоћу ње излече поремећаји грађе, као што су хернија (кила), завезана прева или сломљена кост.

Какво је стручно објашњење делотворности ове вештине?

У савременој медицини добро је познато да су унутрашњи органи „представљени“ на површини тела појединим областима коже које снабдевају исти нерви као и те органе. На пример, стање које неповољно утиче на дијафрагму често се испољава као бол у врху рамена једноставно зато што их снабдева исти нерв.

Рефлексологија се заснива на начелу да су сви органи нашег тела заступљени на стопалу – углавном на табанима и, у мањој мери, са стране и на његовој горњој страни

Дописујте се, људи!

Филип Станисављевић,
Вука Караџића 63, 26340
Бела Црква – рођен је 28.
априла 1992. године и мно-
го времена посвећује рачу-
нарима ■

Ненад Станковић, 11308
Бегалица – има 12 година,
воли шах, желео би да се
дописује са децом из целог
света ■

Ђорђе Возаревић, Матије
Иванића 46 а, 22000 Срем-
ска Митровица – има 14 годи-
на, чита научну фантастику,
жели да се дописује са вр-
шњацима и вршњакињама ■

Даница Ђеран, Боре
Марковића 170/2, 11505 За-
брежје – има 8 година, у хо-
роскопу је Девица, саку-
пља салвете ■

Милица Јовановић, Оре-
шковица 66, 19220 Доњи
Милановац – има 12 година,
у хороскопу је Вага, а саку-
пља салвете и сличице по-
знатих личности ■

Јелена Пулић, Стевана
Мокрањца 2/18, 19220 Доњи
Милановац – има 11 година,
воли филмове и музику ■

Никола Крунић, Друже-
тићи, 32206 Каменичка код
Чачка – жели да се допису-
је с децом из целе земље ■

Јована Станић, Југ-Бог-
данова 38, 31000 Ужице –
има 11 година, воли забаву
и дружење и жели да се
дописује с децом из целе
земље ■

Ђура Стијачић, Светла 8,
22000 Сремска Митровица
– има 8 година, у хороскопу
је Бик, тренира карате и
свира клавир ■

Маја Контић, Бориса Ки-
дрича 4, 24322 Ловћенац –
има 12 година, бави се пле-
сом, сакупља сличице, раз-
гледнице и постере ■

РЕШЕЊА

МАГИЧНА УКРШТЕНИЦА

Синди Крафорд, Илирка, ревер,
Никос, смрека, дроб, Оти, нем, икс,
псари, Та, ка, Острава, т, р, старе-
ње, ву, армирање, пер, фер, иве,
пирг, Овен, А, Пикси, рекет, Версај,
драматургија ■

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Смутити, март, тарок, Златар,
Итон, ила, ода, кеш, Скоти, еч, Сје-
берг, Мима, Авала, мозак, икако, ко-
лор, деца, мараска, еж, реала, тов,
амо, кси, Сава, лантан, сатир, инат,
острићи ■

СКАНДИНАВКА

Ђак, мрков, отоци, Иса, г, њени,
ар, ап, кулаш, товити, иц, ждребе,
зрнати, р, ро, кобила, живот, труст,
канта, ама, вале, катар, инат, атар,
стационари ■

ОСМОСМЕРКА

Ана

Енигматске стране припрема
Енигматско друштво
„Ђорђе НАТОШЕВИЋ”, Сомбор

Уређује Славко Бован

на ствар по закону обавезно означавање имена

ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

БРОЈ 2577

YU ISSN 0032-339X

Први број „Политикиног Забавника” изашао је
28. фебруара 1939. године

Главни и одговорни
уредник В.Д. Зефирино Граси

Генерални директор Дарко Рибникар

Оснивач и издавач „ПОЛИТИКА” А.Д.

Штампа Штампарија Политике А.Д.
11000 Београд, Македонска 29

Заменик главног и
одговорног уредника Недељка Сташић

Ликовно графички
уредник Душан Глушац

Графички уредник
стирија Горан Војиновић

Редакција Олга Вукадиновић
Бојана Дожић
Слободанка Делибашић
Мина Илић
Петар Милатовић
Весна Минић
Вито Недељковић
Мирјана Огњановић
Биљана Орловић
Љубомир Патрновић
Јова Радовановић
Весна Ракић
Весна Софреновић
Миленко Тодоровић

Техничка редакција Слободанка Вујић
Зоран Петканић

Секретаријат Зорница Филиповић

Редакција „ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК”
Македонска 29
11001 Београд, П. факс 124
Секретаријат 3224-471
Редакција 3224-483
Техничка редакција 3226-620
центра 3224-191 и 3225-761
претплата 3228-776

Маркетинг агенција Македонска 31/1, тел. 3220-645

Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају.
На основу мишљења Републичког секретаријата
за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. 1
1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

1 месец 156,00 дин. 3 месеца 468,00 дин. 6 месеци 936,00 дин.
Претплата на жиро рачун број: 40801-603-2-47280,
уз обавезну назнаку: „ПОЛИТИКА” А.Д. – ПРЕТ-
ПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК”

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:

Полугодишња/возом: 136 DEM или противвредност
осталих валута. Полугодишња/авионом: I група –
Европа: 191 DEM. II група – Азија – Африка: 200-
DEM. III група – Америка – Аустралија: 215 DEM
или противвредност осталих валута.

ПРЕТПЛАТА СЕ ВРШИ ПРЕКО: DEUTSCHE
BANK AG, Frankfurt/M, FR Germany, SWIFT:
DEUTDEPF, на рачун број: 100935966200,
КОМЕРЦИЈАЛНЕ БАНКЕ АД БЕОГРАД,
Београд, FR YUGOSLAVIA, SWIFT KOB-
BYUBG, BLZ 99900158, А У КОРИСТ „ПОЛИ-
ТИКА” АД, Београд

Као сврха уплате ОБАВЕЗНО навести
„претплата на лист”

Копију уплате обавезно послати на адресу
ПОЛИТИКА АД, 11000 Београд, 29 новембра
24/1 Yugoslavia

• Уплате за ОГЛАС на горе наведени рачун, а
копију уплате на факс:
++381 11 3226 353 или ++381 11 3249 293

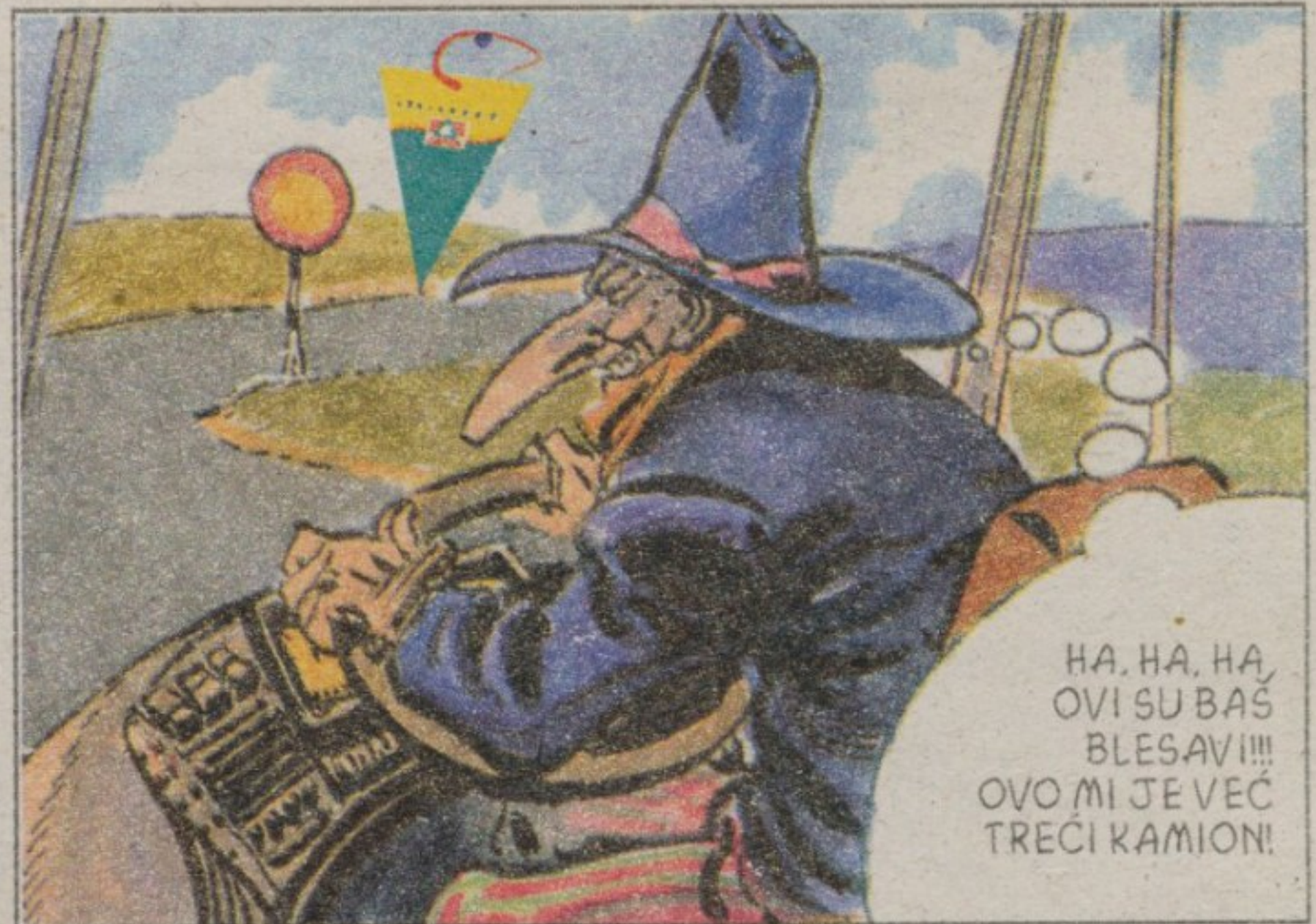
Годишњу претплату на лист не примамо.

Интернет адреса: <http://www.politika.co.yu>
Е. пошта: politikin.zabavnik@politika.co.yu

PUSTOLOVNA

Zemlja čuda

VUKA PLAKA SLADOLEDA

Najsladi je
Nesquik zeka
kada je
u šolji mleka!

Čitanje Zabavnika svakako je sasvim posebna stvar. Ali, treba imati na umu još nešto. Uz pravi časopis ide i pravo piće. Nesquik. Poštovani čitaoci, molimo za pažnju, samo u Zabavniku, pročit ćete odličan recept za slatko i zdravo piće, uz koje je čitanje pravo uživanje.

U šolju sa toplim ili hladnim mlekom sipati dve do tri kašičice Nesquika i dobro promešati.

Verovali ili ne, to je to.

Sada se, molimo, udobno smestite i čitanje može da počne.

Nestlé
Nesquik

neodoljiv ukus čokolade

BY JIM DAVIS

ГАРФИЛД

GARFIELD

GARFIELD

GARFIELD

GARFIELD

